

Debesuota, diena 75°, naktį 60.
Saulė teka 6:18, leidžiasi 7:22.

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugšėjo-September 5 d., 1972 m.

Kaina 15c

209

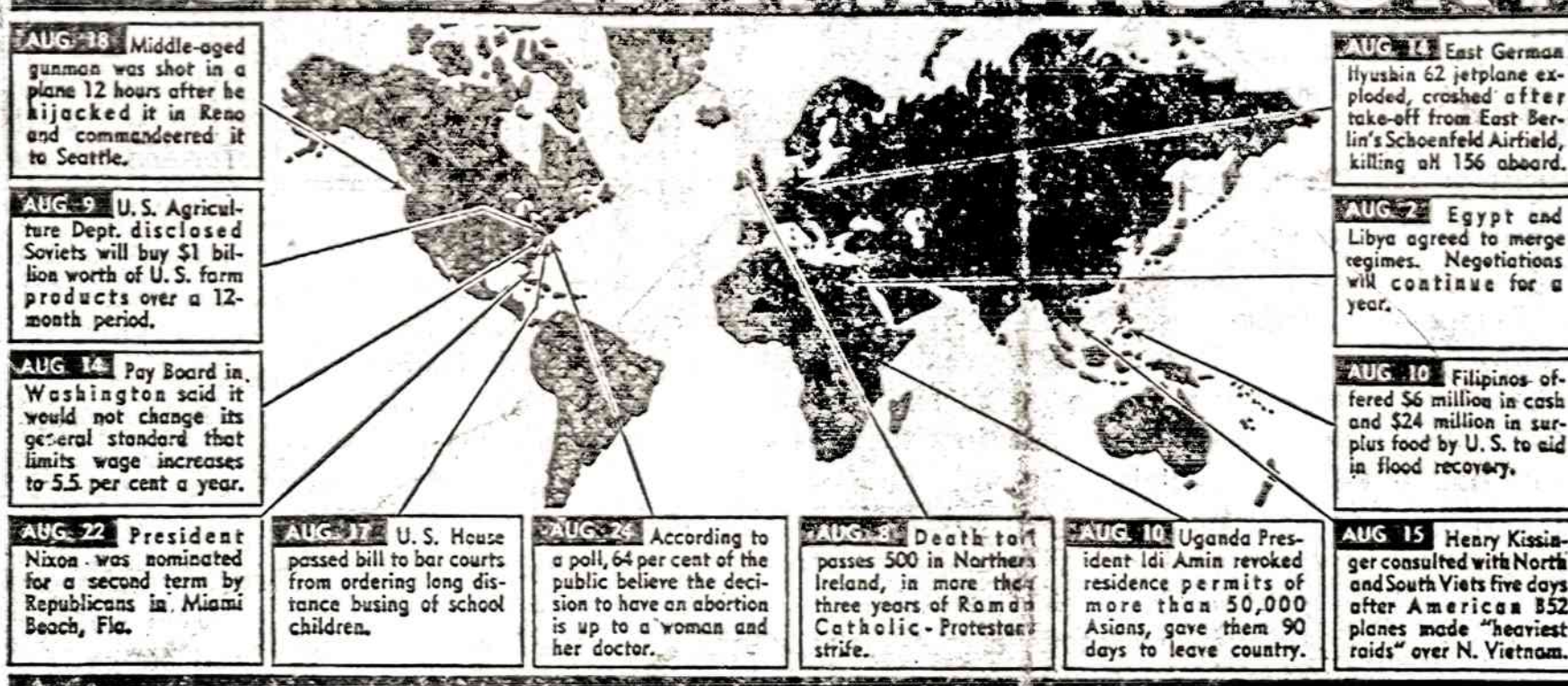
KINIJA ŽADA REMTI HANOJU IKI PERGALES

Žydai organizuoja bendrą frontą

WASHINGTONAS. — Žydų organizacijų vadai iš 10 valstybių pirmadienį suvažiavo į Londoną suorganizuoti bendro fronto prieš Sovietų Sąjungos žydams emigrantams uždėtus mokesčius. Krenlius sako, kad išvažiuojantieji piliečiai turi atsilyginti valstybei už mokslą ir švietimą. Laisvojo pasaulio žydai tokį mokesčių vaidiną vergų pardavinėjimu ir šantažu viso pasaulio žydams.

Manoma, kad po šio suvažiavimo, visame pasaulyje prasidės žydų protestai.

LAST MONTH IN HISTORY

BRAZINSKŲ BYLA TURKIJOJE

Associated Press agentūros ir kitų šaltinių žiniomis, š. m. rugpjūčio 23 d. Turkijos sostinėje Ankaroje pradėta svarstyti lietuvių Prano ir jo sūnau Aligro Brazinskių baudžiamoji byla. Ji turėjo būti pradėta svarstyti š. m. liepos 19 d., bet buvo atidėta rugpjūčio 23-jai. AP žinia iš Ankaros paskelbė milijoninio tiražo dienraštis "Daily News" rugpj. 24 d. laidoje ir popietinis dienraštis "The New York Post", rugpj. 23 — abu New Yorke.

Pagal agentūros žinią, abu Brazinskių kaltinami nužudymu, kėsinimusi nužudyti, apribojimu laisvės kitiems (keleiviams lėktuve) ir nelegaliu ginklo laikymu. Numatyta, kad byla gali būti baigta š. m. spalio 12 d. Kaip žinoma, Brazinskių žygis — su sovietiniu lėktuvu iš Sovietų Rusijos pasiekti laisvuosius Vakarus, Turkiją, įvyko 1970 m. spalio 15 d., taigi būta, po kelių sprendimų bei didelio spaudimo iš sovietų pusės, tepradėta svarstyti 22 mėnesiams nuo lėktuvo sėkmingo nukreipimo į Turkiją praslinkus.

Pagal AP šaltinius, Brazinskių pirmąjį teismo dieną pareiškė, kad jie veikė įsakiusi pogrindžio organizacijai, kurios tikslas — nuversti "diktatūrinį režimą Sovietų Sąjungoje".

Tėvas — Pranas Brazinskas dar pareiškė, kad lėktuvu sturdesė Natalija Kurčenko, 18 m. amžiaus, buvusi nušauta atsitiktinai — nelaimingo įvykio metu, kai sovietų slaptiesiems agentams pradėjus šaudyti lietuviai turėjo į tuos šūvius atsakyti. Pranas Brazinskas teisme pareiškė: "Mes neturėjome jokio noro panaudoti savo ginklą. Mes tenorėjome taikingu keliu pasiekti Turkiją ir lėktuvui pakilus, mes apie tai raštiškai pranešėm lėktuvo vadovui". Žinioje priduriama, kad Brazinsko žodžiais, jie nėra sovietų piliečiai. Esą "Mes esame Lietuvos piliečiai ir esame pogrindžio organizacijos Sovietų Sąjungoje nariai".

Dar teigiama, kad rusai reikalavę abu Brazinskius grąžinti ir kad turkų teismas nusprendė lietuvius teisinti Turkijoje, nors Turkijos apeliacijos teismas atsisakęs jų nusikaltimus laikyti politiniais. (E)

PIETERMARITZBURG. — P. Afrikoje vienas plėšikas įsėkė automobilistui jį nuvežti į kitą vietovę už 50 mylių. Grasinamas revolveriu, vairuotojas pradėjo kelią prieš savo valią, nežinodamas kaip išsukti iš padėties. Staiga jam atėjo gera mintis. Pamatęs atvažiuojantį policininką, vairuotojas piktai parodė jam liežuvį. Kaip jis ir tikėjosi, policininkas, apėkęs mašiną, pradėjo jį vyti. Policija mašiną pasivijo ir suėmė banditą, vairuotojo pagrobėją. Tas niekaip negalėjo suprasti, kaip policija jį įtarrė.

IS VISO PASAULIO

TOKIJO. — Japonijos finansų ministerija paskelbė, kad užsienio valiutos atsargos per rugpjūčio mėn. paugo iki beveik rekordinės sumos — 16,37 milijonų. Rekordinės atsargos buvo šių metų kovo mėn. — 16,66 bil.

LONDONAS. — Dvi žibalo bendrovės Shell ir Esso paskelbė, kad jos surado naujus žibalo šaltinius Šiaurės jūros dugne, 80 mylių nuo Šetland salų.

ŽENEVA. — Šveicarijos gyvybos ministerijos ginklavimosi direktorius Heiner Shultness pasitraukė iš pareigų dėl vyriausybės kilusių ginčų lėktuvų klausimu. Jo departamentas, išbandęs septynis Amerikos Britanijos, Švedijos ir Prancūzijos gamybos lėktuvus, nutarė pirkti Amerikos "Corsair" lėktuvus. Prancūzai kritikavo šveicarų pasirinkimą ir dėl to buvo pareikalauti nauji lėktuvų išbandymai. Dėl viso to vilkinimo minėtas pareigūnas ir pasitraukė.

WASHINGTONAS. — Amerikai pareiškė Ugandai protestą, nes Ugandos kareiviai prie sienos primušė vieną Amerikos diplomata ir buvo suėmę jo žmoną.

STOKHOLMAS. — Švedijos vyriausybė nutarė išduoti Amerikai taivaniečių architektą Tse Tsai Sheng, kuris New York'e bandė nušauti Tautinės Kinijos premjerą Chiang Ching Kuo, prezidento Chiang Kai Sheko sūnų. Architektas priklausio organizacijai, kuri reikalauja Taivano valdžią perleisti patiems taivaniečiams.

WASHINGTONAS. — Demokratų kandidatas į prezidentus sen. McGovern toliau bando nuraminti Amerikos sąjungininkus, kad jis tapęs prezidentu neatsisakys Amerikos įsipareigojimų. Jis davė pasikalbėjimą penkiems užsienio žurnalistams. Tas pasikalbėjimas perduotas radijo bangomis į Vakarus Europą.

SAN FRANCISCO. — Muzikantas pardavė smuiką už 42,000 dol. Tai Stradivarius smuikas iš 1730 metų. Muzikantas sakosi negalįs mokėti už smuiko apdraudimą kasmet po 3,000 dol. Jis tą smuiką pirkė už 2,500 dol.

Naujo principo Mazda motorai

DETROITAS. — Amerikos automobilių gamintojai, nenorėdami atsilikti nuo užsienio gamintojų, pradėjo investuoti pinigų į naujo principo Wankel motorų gamybą. Kaip jau pranešta, Japonijos Toyo Kogyo įmonė savo Mazda modelio automobilių, o šiais metais galvojama paroduoti 60,000. Automobilių kainos bus tarp 2,195 iki 3,095 dol., prie Ramiojo vandenyno šiek tiek pigiau, negu rytiniame Amerikos pakraštyje. Nuo spalio 15 Amerikos miestuose bus organizuojami kursai pardavėjams ir mechanikams, kad jie galėtų susipažinti su naujais motorais.

General Motors jau paskyrė 50 milijonų dol. naujų motorų išvystymui, tačiau Japonija esantį GM pralenkusi šešeriais metais. Wankel motorai yra per pusę lengvesni už dabartinius motorus ir sudaro tik trečdį motoro didumo. Tas palieka automobilio priekyje daug vietos įvairiems dūmų valymo aparatams ir Kalifornijoje Mazda automobilių pripažinti tinkamais pagal oro apsaugos įstatymus. Nauji motorai turi trečdį seno motoro dalių. Manoma, kad išsivysčiusi masinei gamybai, nauji motorai bus 35% pigesni už senus, juos bus pigiau pagaminti ir pigiau pataisyti, nes jie turi mažiau dalių, kurios gali pagesti.

Mazda motorai yra labai tylūs ir specialiai adata parodo vairuotojui, kad motoras yra uždegtas, kitaip jis nežinotų. Atidarius automobilio dangtį, veikiantis motoras tiek užia, kiek nedidelis elektrinis motoras.

Išbandyti Mazda automobilių parodė, kad gazolino jie sunaudoja baloną per 17-18 mylių, kas yra nemažai tokiame mažame motorui. Consumers Union raporte nurodoma, kad alyvos sunaudojimas yra kvarta per 900 mylių, kas irgi yra nemažai. Įsibėgėjimas iš stovinčios pozicijos yra lėtas, tačiau, kai įjungiamas ketvirtas bėgis, mašina bėga be garso ir be jokio virpėjimo.

MISSOULAS. — Montanoje gaisrai sunaikino 500 akrų mišką Lolo Valstybinėje girioje. Apie 500 vyrų bandė ugnį sustabdyti, kad ji nepasiektų Missoula miestelio.

PAV. TAUTŲ SEIMAS - Į J. TAUTAS

Pavergtų Europos Tautų Seimas š. m. rugpjūčio 22 d. išsiuntė raštą Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui Kurt Waldheimui, prašydamas dėti pastangų sustabdyti komunistų pastaruoju metu vykdomą persekiojimų bangą Lietuvoje ir Čekoslovakijoje. Laišką pasirašė PET pirmininkas Stefon Korbonski ir gen. sekretorius Feliks Gadamski.

Rašte pabrėžiama: "Pasaulis stebi grubiai pažeidžiamas žmogaus teises dyjejuose mažuose kraštuose. Tai vykdo, ciniškai pažeidama savo įsipareigojimus J. Tautų Chartai ir Visuotinei Žmogaus Teisių Deklaracijai didelė valstybė, J. Tautų narys".

Dėl padėties Lietuvoje PET laiške nurodoma: Sovietų Sąjungoje po antrojo pasaulinio karo prievarta įjungti Lietuvą į komunistų imperiją, be atvangos vykdo religijos tame krašte persekiojimo bei naikavimo kryptį. Toki veiksmai kelia lietuvių tautos — ginančios savo religinę bei tautinę laisvę — atkaklų pasipriešinimą. Tai buvo tragišku būdu išryškėję neseniai susidėjęs trims lietuviams ir įvykus kruvinoms riaušėms su milicija Kaune bei kituose Lietuvos miestuose. Su 17,000 pasirašyta peticija veltui kreiptasi, prašant religijos laisvės Lietuvoje priespaudoje gyvenantiems. (E)

Urugvajus laukia taikos

MONTEVIDEO. — Urugvajus gyventojai tikisi, kad Raul Sendic suėmimu pasibaigs miestuose teroro veiksmai. Kaip jau pranešta, Sendic, vyriausias Tupamaros teroristų grupės vadovas, kovose su policija buvo sunaikintas sužeistas ir suimtas. Su juo suimti ir kiti du žinomi Tupamarų veikėjai: Xenia Gonzalez, 30 metų mergina ir Ramada Pien-dibeni.

Pirmas Sendico vadovaujamų kairiųjų banditų puolimas įvyko 1963 m. Ginklų sandėlyje išplėšę, banditai pradėjo veiklą prieš vyriausybę: sprogdinimus, plėšimus, žmonių pagrobimus ir komunistinės propagandos skleidimą. Vien šiais metais kovose su banditais žuvo 23 policininkai ar kareiviai. Per visą Tupamarų veiklos laiką jų žuvo virš 1,000. Suimto Sendico šeima, žmona Violeta ir trys vaikai gyvena egziliuje, Čilėje.

MOUNT ATHOS. — Šiame Graikijos kalne yra 24 vienuoliai, kur gyvena tik vyrai vienuoliai. Athos kalne net neleidžiama moteriškos giminės gyvuliams būti. Kada atvyko vienuolynų apžiūrėti grupė jaunų prancūzų, vyriausias abotas uždraudė jiems išsiskirti į krantą.

Jūrininkai pasiliko Graikijoje

Jau skelbta apie septynių sovietų prekinio laivo jūrininkų pasitraukimą į laisvę Graikijoje. Iš JAV-se įdėti trumpų žinių, daugiausia rugpj. 17 ir 19 d., seka, kad pabėgimas iš laivo įvykęs pirmadienį, rugpjūčio 14 d. UPI agentūros žinioje, rugpj. 20 d., skelbtoje "The New York Times" dienraštyje, pažymėta: "Graikija šiandien (rugpj. 19) suteikė politinę globą septyniems sovietų jūrininkams, pirmadienį atplaukusiems sovietiniu traverliu. Žinia gauta iš (Graikijos) Užsienio reikalų ministerijos. Pranešama, kad septyni, daugiausia ukrainiečiai ir lietuviai, paprašė azilio teisės, nes jie buvo priešingi komunistiniam režimui.

Kiek anksčiau, rugpj. 17, apie tai rašė "The Washington Post" dienraštis, nurodęs, kad 800 tonų talpos rusų laivo "Isón" šešių asmenų įgula prašiusi politinės globos ir kad graikų įstaigos prašymą svarstancios. Žinioje paskirtas UPI teiginys, jog jūrininkai pasisakė graikams, kad jie esą priešingi komunistinei sistemai. Tokio paties turinio UPI žinia rugpj. 17 skelbė kitas JAV sostinės dienraštis, "The Evening Star and Daily News" — jis paminėjo ne šešis, bet septynis sovietų jūrininkus. "Amerikos Balso" gautomis žiniomis j laisvę pasišalino minėto laivo ir pats kapitonas su politruku. (E)

Sovietų laivai neplaukia Čikagon

ČIKAGA. — Anksčiau buvo tikėtasi, kad sovietų laivai, siunčiami pasiimti Amerikoje užpirtų javų, atplauks į Čikagos uostą, tačiau ši galimybė dar neaiški. Prekybos departamentas dar nebaigė derybų dėl laivų tvarkaraščio su sovietais. Be to, valstybės departamentas nenilkes leisti sovietų laivams plaukti į Michiganą ežerą šią savaitę, tačiau dabar manoma, kad jie pasiek tik Kanados uostus. Neseniai Thomas Gleason, uostų darbininkų unijos prezidentas, pareiškė spaudai, kad jo unija

Š. VIETNAMO POLITINIS ŽAIDIMAS

Šiaurės Vietnamo vyriausybė penktadienį paskelbė, kad ji paleis iš nelaisvės tris amerikiečius lakūnus. Šis paleidimas daromas 27 m. š. Vietnamo nepriklausomybės proga "žmoniškumo, atlaidžios politikos" pademonstravimu. Šeštadienį š. Vietnamas šventė nepriklausomybės šventę, o sekmadienį Ho Chi Minho gimimo sukaktį. Švenčių nuotaiką ir planuotus padidintus puolimus Pietų Vietname sutrukdė labai blogas oras — tropikų uraganas.

Generolas sako: seniai taip reikėjo

NEW YORKAS. — Atsargos generolas Mark Clark, kuris metu vadovavo JAV karo jėgoms Korėjoje ir pasirašė paliaubų sutartį, rašo New York Times apie Vietnamo karą ir palygina jį su Korėjos karu. Priešas ir ten ir čia tas pats. Jis nesivadovauja jokiais tarptautinėmis karo taisyklėmis, jis žudo civilius ir kankina nelaisvius, jis pripažįsta tik jėgą ir išnaudoja silpnumą, jis tačiau, matydamas, kad negali laimėti, vengia bėgti prie konferencijos stalo.

Generolas prisimena, kaip jis nutraukė paliaubų derybas Pannumjome, nes komunistai visai nesiderėjo, bet tik koliojosi ir įžeidinėjo amerikiečius. Jis įsėkė sustiprinti oro puolimus. Pirmiausia buvo bombarduoti Yalu upės hidroelektrinių jėgainių įrenginiai, buvo pulti kariniai taikiniai patalose sostinėje. Nepraėjo ir pusės metų, kai komunistų vadai nakties viduryje pasislėdėrė.

Generolas Mark Clark sako, kad jis tada galvojo ir dabar galvoja, kad Amerika galėjo išsiversti geresnėmis sąlygomis paliaubias ir galėjo sutrumpinti karą, jei ji būtų iš pat pradžių smarkiau komunistams kirtusi. Generolas pgriria "didelę drąsą" prezidento Nixono, kuris užbiokavo uostus ir įsėkė bombarduoti priešų taikinius. Prieš vadai turi suprasti, kad sprendimas nutraukti karo viksmus yra dabar jų rankose.

Čilėje neramu

SANTIAGO. — Čilės sostinėje praėjusį savaitgalį buvo neramu. Jau penktadienį dvi skirtingų politinių pažiūrų jaunuolių grupės: komunistai ir Tėvynės Dešinės grupė susimušė pačiame miesto centre. Iš paprastų muštynių išsivystė riaušės, kur buvo panaudoti revolveriai ir padegamosios bombos. Riaušės prasidėjo iš studentų demonstracijos, kurią valdžia uždraudė. Policija suėmė kelis šimtus asmenų, virš 50 buvo sužeista. Čilės vidaus reikalų viceministeris kreipėsi į gyventojus per radiją, prašydamas ramybės. Vyriausybė pažadėjo būti nuolaidi visiems įstatymų laužytojams.

ROMA. — Didelė makaronų gamybos mašina iš Italijos siunčiama į Kiniją, kur ji bus įstatyta Pekino prekybos parodoje spalio 10 d. Istorikai sako, kad makaronus (spaghetti) pirmą kartą pradėjo gaminti kinai, o šį meną į jį Italijon parvėžė prieš 700 metų keliautojas Marco Polo ir makaronai tapo italų tautiniu patiekalu.

nepakraus sovietų laivų Amerikos uostuose, kol sovietai nesutars dėl visų klausimų su vyriausybė.

Komunistai paleidžia laivyno leitenantą Gartley, išbuvusį nelaisvėje nuo 1968 m. rugpjūčio 17 d. Jis buvo lėktuvnešio "Constellation" lakūnas. Kitas paleidžiamas laivyno leitenantas Norris Charles į nelaisvę pateko 1971 gruodžio 30 d. Jis tarnavo lėktuvnešyje "Coral Sea". Trečias — aviacijos majoras Ed Elias į nelaisvę pateko tik šiais metais balandžio 20 d. Jis priklausė 432-trai Taktinei žvalgybos eskadrilei, kurios bazė yra Udorn, Tailandijoje.

Apie paleidžiamus belaisvius Hanojus iš kart paskelbė per radiją ir pranešė savo ryšininkams Amerikoje ir Paryžiuje. Žinią gavo ir sen. Edward Kennedy, kuris jau seniai ragino Hanojus valdžią paleisti daugiau amerikiečių.

Š. Vietnamo nelaisvėje yra 539 žinomi belaisviai, dar 1,123 yra laikomi dingusiais. Senatorius Kennedy liepos 23 gavo iš Hanojus 24 belaisvių sąrašą, apie juos iki to laiko nebuvo jokių tikrų žinių, ar jie žuve ar — gyvi.

Š. Vietnamo švenčių proga Kinija paskelbė pareiškimą, kuriame pats Mao Tse Tungas ir premjeras Chou En Lajus sako, jog Amerika su savo bombardavimais ir blokadomis niekada neprievers vietnamiečių pasiduoti. Amerika tik svajojanti galėsianči palaužti geležinę Vietnamo valią. Kinija visada remis Vietnamą ir dabartinę padėtį rodati, kad padėtis Indokinijoje yra puiki.

Daug amerikiečių ekspertų nėra patenkinti padėtimi P. Vietname. Komunistai sugėba, nežiūrint aviacijos puolimų, pristatyti į frontą ginklus ir kitus reikmenis. Jų transportas eina naktį, o dieną jis užmaskuojamas. Atteityje laukiamas dar didesnių komunistų puolimų, ypač prieš JAV prezidento rinkimus.

Pažadėjo pirkti daugiau prekių

HONOLULU. — Prezidentas Nixonas ir Japonijos premjeras Tanaka užbaigė savo pasitarimus Havajuose. Paskelbė pareiškimą, kuriame Japonija pasižada pirkti Amerikos prekių už 1.1 milijoną dol. daugiau, negu anksčiau. Miško medžiaga, žemės ūkio produktai, civilinės aviacijos lėktuvai, uranas — tai prekės, kurių reikia Japonijai. Sie pirkiniai padės Amerikai subalansuoti savo užsienio prekybos deficitą.

Abu valstybių vadai pripažino, kad tarptautinė valiutos sistema reikia reformuoti, abi vyriausybės pažadėjo dirbti šio tikslo siekiant.

Komunikate pripažįstama, kad prezidento Nixono kelionė į Kiniją buvo reikšmingas žingsnis į priekį, gerinant pasaulio santykius, išreikškiami viltis, kad premjero Tanako kelionė į Pekiną irgi prisidės prie įtempimų sumažinimo Azijoje.

DAUGIAU AIŠKUMO

Tik ką baigė kun. P. Urbaitis vienuolis, salezietis, dviejų metų pinigine rinkliavą vykdydamas Chicagoje, visoje Amerikoje ir Kanadoje. Išvyko tyliai, net gerasirdžiams aukotojams viešai atiti nepareišęs, nei paskelbęs kokią dolių sumą Italijon išgabeno.

Padarė atvyko Chicago ir kita pinigų rinkėja. Šį kartą mo'eris, vienuolė. Ji atvyko iš džiunglių "pragaro", kaip rašė tūlas R. J. Rapšys. Tai seselė Marija, Ksavera (Emilija Sakėnaitė). Ji atvyko taip pat rinkti iš gerasirdžių lietuvių dolių, ligoninės statybai, kuri bus statoma, kaž kur Amazonės džiunglėse ir kurios iniciatorius, architektas, vyriausias statybos rangovas yra kunigas ir medicinos daktaras Ferdinandas, Aleksandras Bendoraitis.

Skaityt "Drauge" minėto Rapšio užrašytą seselės Ksaveros pasakojimą apie šio kunigo misionierišką veiklą ir jo išgyvenamus nuotykius Brazilijos džiunglėse, pajunti, kaip šiurpas veria kūną, bet kartu

sukelia džiaugsmą ir pasididžiavimą. Šiurpas siaubia, skaitant jo išgyvenamus nuotykius. Rodos, matai, kaip gyvatės šnypdamos įsirango į šio kunigo gydytojo ofisą, matai kaip pelės ir žiurkės bėgioja grindimis ir ofiso lubose knibžda šiškosnosparniai...

Bet ir džiugu, kad šis Bendoraitis yra lietuvis, kad jis toks pasišventėlis, ir visą savo sveikatą, gydytojo karjerą yra pašventęs Amazonės puslankinių gyventojų labui. Vargu, ar galėtų jam prilygti, be Rodos, Nobelio laureatas Sveltzeris, kuris buvo taip pat teologas, gydytojas ir kuris visą savo gyvenimą pašventė toli nuo civilizacijos atsilikusioms Afrikos juodukams. Jo pasišventimas ir veikla stebino pasaulį. Bet šis buvo remiamas gausiomis aukomis gerasirdžių Europos žmonių. Jo pacientai buvo guldomi moderniskai įruoštoje ligoninėje, kurioje tarnavo nemažas štabas gerai paruoštų tarnautojų. Tuo tarpu šis lietuvis kunigas, medicinos daktaras Ferdinandas Alek

Amerikos galvėse seniau būdavo daug "katarinų" su beidžionėmis, kurios viliodavo iš praeivių pinigų. New Yorke toks "organ-grinder" dar pasitaiko. Maža mergaitė buvo suvėta į naują beidžionę.

sandras Bendoraitis neturi nei sau tinkamos pastogės, nei žmoniško ofiso, nei pastovios ligoninės. Jo ligoninė, tik upės bangų supamas laivelis ir viena seselė Ksavera, kuri save čia Chicagoje, Lietuvių televizijoje, prisistatė kaip šio pasišventelio kunigo med. daktaro asistentę.

O ligonių, ligonių, kažin ar juos galėtų sutalpinti Chicagoje viena didžiulį Sv. Kazimiero seselių "Holy Cross" ligoninė... Viskas taip šiurpu, bet kartu žavū, romantiška, spinduliuoja idealizmas, besikaitant R. J. Rapšio reportažą "Drauge" čiusi š. m. rugpjūčio 10, 11, 12 dienomis.

O vis tik, kad ir džiugu mums lietuviams turint tokią pasišventėlį, tačiau iškyla ir daug neaiškumų, į kuriuos su nekantrumu ieškai atsakymo. Klausai save, ar visa tai tiesa, kas minėto reporterio buvo aprašyta? Nuostabu, kad toks sensacinis reportažas lietuvių visuomenėje nesulaukė didesnio susidomėjimo, nors lietuviškai visuomenė, jos bendruomenė būtų kuo susidomėti, pasididžiuoti ir... ilgai nelaukiant, pasiūsti pas tokią pasišventėlį, idealistą lietuvių kunigą geriausius Chicago žurnalistus ir fotografus, kad padarytų su juo pasikalbėjimus, nufotografuotų jo ligoninę, jo pacientus. Juk tokių kunigų ir dar medicinos daktarų, mes lietuviai bene jį vienintėlį turime. Ir iš viso, manau, kad tokių pasišventėlių, dirbančių tokiose sąlygose, pasaulyje yra ne daug.

Bet perskaitysi p. R. J. Rapšio pasikalbėjimą su vienuole Ksavera, iškyla keli neaiškumai. Pirmiausia kas liečia šio kunigo med. daktaro Bendoraitis asmenį. Kad toks kunigas Bendoraitis gyvena Amazonės paupyje, nėra abejonės. Bet pasigendama jo biografijos davinį. Būtent, kada ir kur jis gimęs Lietuvoje, tai yra Aukštaitijoje, Zemaitijoje ar Suvalkijoje? Kur jis augo, kur vidurinius mokslus ir kurių Lietuvoje kunigų seminariją baigęs? Kur baigė mediciną ir išgijo med. doktoratą. Lietuvoje ar užsienyje? O gal kartais jis baigęs 16-ąją gimnaziją Vokietijoje? Tikrai, tada ši gimnazija galėtų didžiulius išauklėjusi toki idealistą. Kur jis studijavo, jei ne Lietuvoje, teologiją? Gal Romoje, prel. L. Tulabos globoje? Teologijos ir medicinos studijoms baigti reikia nemažiau dešimties — dvylikos metų. Kuris iš lietuvių, kartu su juo studijavo, kuris Amerikoje lietuvių gydytojas jį pažįsta?

Pagal seselės Ksaveros išdėstytą šio kunigo veiklą, ji tikrai yra kolosala. Kyla klausimas, iš kur jis gauna tiems jo vykdomiems užmojams kapitalą? Vien tik aukų nebeužteks. Išeitų, kad jį Brazilijos valdžia remia didelėmis sumomis. Bet seselė Ksavera ir tai paneigia, sakydama, kad valdžia mažai jį kreipia dėmesio. O gal Brazilijos vyskupai? Bet ir tai neįtaro. Tai iš kur? Jei tiesa, ką buvo "Drauge" rašyta, kad jis įsteigęs cukraus fabriką, lentpiuvę, ligoninę, odontologiją. Juk tam reikalingi milijonai. Visi seselės Ksaveros papasakoti šio kunigo užmojai skamba gražiai, kaip pasakojė. Tokiems didžiuliams užmojams neužtenka vien tik žmogaus pasišventimo, tam dar reikia nemažų piniginių sumų.

Neaiškus ir seselės Ksaveros asmuo. Ji yra aukų rinkėja ir didžiausia propagandos apie šį kunigą skleidėja. Tiesa, ji Lietuvių televizijoje save pristatė, kaip šio kunigo, med. daktaro asistentę. Gi per "Margučio", "Forumo" radijus, ir spaudoje skelbia, esanti seselė — vienuolė. Idomu, kurios gi vienuolijos seselė ji būtų? Kur jos motiniškas namas? Idomu taip pat, koks skaičius vienuolių seselių kartu su ja tam kunigui, med. daktarui talkininkauja? Sunku patikėti, kad vienuolijos vadovybė ją vieną, vienintėlę būtų pasiuntusi ten, į tą džiunglių "pragarą" tam med. daktarui asistuoti. Paprastai būna taip, kad vienuolija, niekad vienos seselės nesiunčia į misijas, o dar tuoliau, kažkur į Amazonės džiungles. Ten, kur se-

serys yra siunčiamos, būna iš anksto rengiama ar jau įrengta kokia nors mokykla, ligoninė, namai. Siunčiamos kezonės paupyje, nėra abejonės. Bet pasigendama jo biografijos davinį. Būtent, kada ir kur jis gimęs Lietuvoje, tai yra Aukštaitijoje, Zemaitijoje ar Suvalkijoje? Kur jis augo, kur vidurinius mokslus ir kurių Lietuvoje kunigų seminariją baigęs? Kur baigė mediciną ir išgijo med. doktoratą. Lietuvoje ar užsienyje? O gal kartais jis baigęs 16-ąją gimnaziją Vokietijoje? Tikrai, tada ši gimnazija galėtų didžiulius išauklėjusi toki idealistą. Kur jis studijavo, jei ne Lietuvoje, teologiją? Gal Romoje, prel. L. Tulabos globoje? Teologijos ir medicinos studijoms baigti reikia nemažiau dešimties — dvylikos metų. Kuris iš lietuvių, kartu su juo studijavo, kuris Amerikoje lietuvių gydytojas jį pažįsta?

Pagal seselės Ksaveros išdėstytą šio kunigo veiklą, ji tikrai yra kolosala. Kyla klausimas, iš kur jis gauna tiems jo vykdomiems užmojams kapitalą? Vien tik aukų nebeužteks. Išeitų, kad jį Brazilijos valdžia remia didelėmis sumomis. Bet seselė Ksavera ir tai paneigia, sakydama, kad valdžia mažai jį kreipia dėmesio. O gal Brazilijos vyskupai? Bet ir tai neįtaro. Tai iš kur? Jei tiesa, ką buvo "Drauge" rašyta, kad jis įsteigęs cukraus fabriką, lentpiuvę, ligoninę, odontologiją. Juk tam reikalingi milijonai. Visi seselės Ksaveros papasakoti šio kunigo užmojai skamba gražiai, kaip pasakojė. Tokiems didžiuliams užmojams neužtenka vien tik žmogaus pasišventimo, tam dar reikia nemažų piniginių sumų.

Neaiškus ir seselės Ksaveros asmuo. Ji yra aukų rinkėja ir didžiausia propagandos apie šį kunigą skleidėja. Tiesa, ji Lietuvių televizijoje save pristatė, kaip šio kunigo, med. daktaro asistentę. Gi per "Margučio", "Forumo" radijus, ir spaudoje skelbia, esanti seselė — vienuolė. Idomu, kurios gi vienuolijos seselė ji būtų? Kur jos motiniškas namas? Idomu taip pat, koks skaičius vienuolių seselių kartu su ja tam kunigui, med. daktarui talkininkauja? Sunku patikėti, kad vienuolijos vadovybė ją vieną, vienintėlę būtų pasiuntusi ten, į tą džiunglių "pragarą" tam med. daktarui asistuoti. Paprastai būna taip, kad vienuolija, niekad vienos seselės nesiunčia į misijas, o dar tuoliau, kažkur į Amazonės džiungles. Ten, kur se-

serys yra siunčiamos, būna iš anksto rengiama ar jau įrengta kokia nors mokykla, ligoninė, namai. Siunčiamos kezonės paupyje, nėra abejonės. Bet pasigendama jo biografijos davinį. Būtent, kada ir kur jis gimęs Lietuvoje, tai yra Aukštaitijoje, Zemaitijoje ar Suvalkijoje? Kur jis augo, kur vidurinius mokslus ir kurių Lietuvoje kunigų seminariją baigęs? Kur baigė mediciną ir išgijo med. doktoratą. Lietuvoje ar užsienyje? O gal kartais jis baigęs 16-ąją gimnaziją Vokietijoje? Tikrai, tada ši gimnazija galėtų didžiulius išauklėjusi toki idealistą. Kur jis studijavo, jei ne Lietuvoje, teologiją? Gal Romoje, prel. L. Tulabos globoje? Teologijos ir medicinos studijoms baigti reikia nemažiau dešimties — dvylikos metų. Kuris iš lietuvių, kartu su juo studijavo, kuris Amerikoje lietuvių gydytojas jį pažįsta?

Pagal seselės Ksaveros išdėstytą šio kunigo veiklą, ji tikrai yra kolosala. Kyla klausimas, iš kur jis gauna tiems jo vykdomiems užmojams kapitalą? Vien tik aukų nebeužteks. Išeitų, kad jį Brazilijos valdžia remia didelėmis sumomis. Bet seselė Ksavera ir tai paneigia, sakydama, kad valdžia mažai jį kreipia dėmesio. O gal Brazilijos vyskupai? Bet ir tai neįtaro. Tai iš kur? Jei tiesa, ką buvo "Drauge" rašyta, kad jis įsteigęs cukraus fabriką, lentpiuvę, ligoninę, odontologiją. Juk tam reikalingi milijonai. Visi seselės Ksaveros papasakoti šio kunigo užmojai skamba gražiai, kaip pasakojė. Tokiems didžiuliams užmojams neužtenka vien tik žmogaus pasišventimo, tam dar reikia nemažų piniginių sumų.

Neaiškus ir seselės Ksaveros asmuo. Ji yra aukų rinkėja ir didžiausia propagandos apie šį kunigą skleidėja. Tiesa, ji Lietuvių televizijoje save pristatė, kaip šio kunigo, med. daktaro asistentę. Gi per "Margučio", "Forumo" radijus, ir spaudoje skelbia, esanti seselė — vienuolė. Idomu, kurios gi vienuolijos seselė ji būtų? Kur jos motiniškas namas? Idomu taip pat, koks skaičius vienuolių seselių kartu su ja tam kunigui, med. daktarui talkininkauja? Sunku patikėti, kad vienuolijos vadovybė ją vieną, vienintėlę būtų pasiuntusi ten, į tą džiunglių "pragarą" tam med. daktarui asistuoti. Paprastai būna taip, kad vienuolija, niekad vienos seselės nesiunčia į misijas, o dar tuoliau, kažkur į Amazonės džiungles. Ten, kur se-

serys yra siunčiamos, būna iš anksto rengiama ar jau įrengta kokia nors mokykla, ligoninė, namai. Siunčiamos kezonės paupyje, nėra abejonės. Bet pasigendama jo biografijos davinį. Būtent, kada ir kur jis gimęs Lietuvoje, tai yra Aukštaitijoje, Zemaitijoje ar Suvalkijoje? Kur jis augo, kur vidurinius mokslus ir kurių Lietuvoje kunigų seminariją baigęs? Kur baigė mediciną ir išgijo med. doktoratą. Lietuvoje ar užsienyje? O gal kartais jis baigęs 16-ąją gimnaziją Vokietijoje? Tikrai, tada ši gimnazija galėtų didžiulius išauklėjusi toki idealistą. Kur jis studijavo, jei ne Lietuvoje, teologiją? Gal Romoje, prel. L. Tulabos globoje? Teologijos ir medicinos studijoms baigti reikia nemažiau dešimties — dvylikos metų. Kuris iš lietuvių, kartu su juo studijavo, kuris Amerikoje lietuvių gydytojas jį pažįsta?

MOCISKIS ATĖJO SU ŠIMTINE

Juozas Mociškis, paskaitęs Naujienų žanginį, kuriame skaitytai buvo prašomi paramos, pasirinko pirmą prągą ir užvažiavo į Naujienas.

— Kiti nuolat prašinėja, o Jūs iki šio meto nieko neprasėte, — tarė ilgametis Naujienų skaitytojas Mociškis. — Jūs garsinate kitų vėjus, bet apie save labai retai teprasitarate. Bet jeigu šį kartą net žanginiame pranešėte apie reikalingą paramą, tai nutariau neatidėlioti...

— Labai gražu, kad Jūs Naujienas supratote, — jam buvo atsakytą. — Visi žino, kad lietuviškos spaudos būklė yra sunki Sunki ir Naujienų. Esame įsitikinę, kad darome lietuviams reikalingą patarnavimą, teikiame jiems naudingą ir teisingą informaciją apie tarptautinius

ir lietuviškus reikalus. Bando me nušviesti Lietuvos reikalus taip, kaip mums atrodo, nevyndami nieko į bovelną, bet rašydami teisybę, kaip mes ją suprantame...

— Laimė, kad jūs dar ją parašote. Kiti ją slepia, jos nemato arba nenori pasakyti. Naujienos man patinka už teisybę, — tarė Mociškis ir padėjo šimtinę ant stalo.

— Tai kiek galite Naujienoms paskirti? — paklausė Mociškis. — Visą šimtinę, — jis trumpai atsakė.

— Ar savęs nenuskriausite? — Nenuskriausiu, nebijokite, — atsakė Mociškis. — Aš žinau, kad šiandien viskas brangsta. Aš žinau, kaip sunku leisti dienraštį Amerikoje. Aš taip pat žinau, koki didelį ir naudingą darbą jūs dirbate... Imkite visa.

tuvio vyskupo V. Brizgio? Juk būtų daug tikriau, jei šis vyskupas būtų lietuviškoje spaudoje paskelbęs žinią, kad Amazonės paupyje yra toks kunigas, ir kad jam talkininkauja tokia seselė Ksavera, ir kad juodu reikalingi aukomis paremti. Iki šiol peteko pastebėti tokio pranešimo. Gerasirdžiai lietuviai aukų negaili, ir kas iš jų nerenka... Bet visgi, visur reikalingas tikslumas ir aiškumas. Tuo labiau renkant pinigines aukas.

Jei visa tai tiesa, tai kunigo ir med. daktaro Bendoraitio ir seselės Ksaveros pasišventimą, jų idealizmą reikėtų išgarsinti ne vien tik lietuviškoje spaudoje. Juk tai didelė garbė visai lietuvių tautai turėti tokius pasišventėlius. Vargu, ar šiandien tokių pasišventėlių pasaulyje daug rasime. Tikrai, šio kunigo, med. gydytojo išgyventi nuotykių būtų puikūs sužetai mūsų rašytojų, medžiaga pamokslams, paskata jaunimui savyje kurti idealizmą. Tat, daugiau aiškumo, kad gerasirdžiai lietuviai davę aukas nebūtų apkię nors rekomendaciją iš lie-

Naujienas įsteigė senį amerikiečiai, atvykę į šį kraštą dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą. Juozas Mociškis atvyko į Naujienas Antrajam Pasauliniam karui pasibaigus. Lietuvoje jis turėjo didelę vyriškų drabužių siuvyklą. Mociškio siuvykla buvo pati geriausia visame Kaune. Pas jį drabužius siuvosi patys įtakingiausi valstybės tarnautojai ir gerai apsiredyti mėstantieji ponai. Mociškiui, kaip ir daugeliui, pradžia Amerikoje buvo labai sunki, bet jis dirbo, kol sulaukė pensijos, dabar gražiai gyvena, seka visuomeninį gyvenimą, skaito Naujienas, priitaria vedamam darbui ir paklausė paskelbto Naujienų prašymo. Atėjo pagalbon.

Naujienų Vajaus Komiteto vardu nuosirdžiai dėkojame Mociškiui už auką.

Naujienų Vajaus Komitetas

Good intentions never saved a penny.

It takes a commitment to save money. To your family, to the future. And maybe to your country. Good intentions just aren't enough.

That's why the Payroll Savings Plan works so well. It's a way of saying "I'm committed."

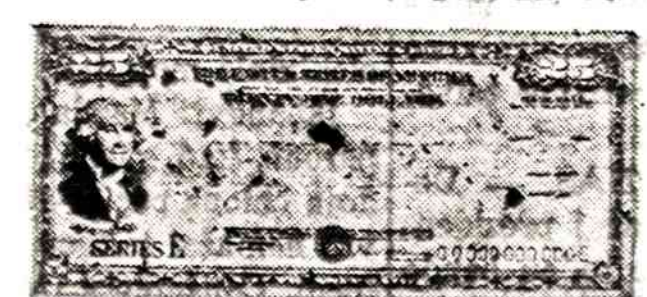
And it's almost effortless. All you do is sign up once, where you work. Then the amount you specify is automatically set aside from your check each payday and put into U.S. Savings Bonds. You have automatic saving power.

After all, it's hard to spend money you don't touch.

Oh, you'll touch it someday. For that house, or dream vacation, or for your kids' college education.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

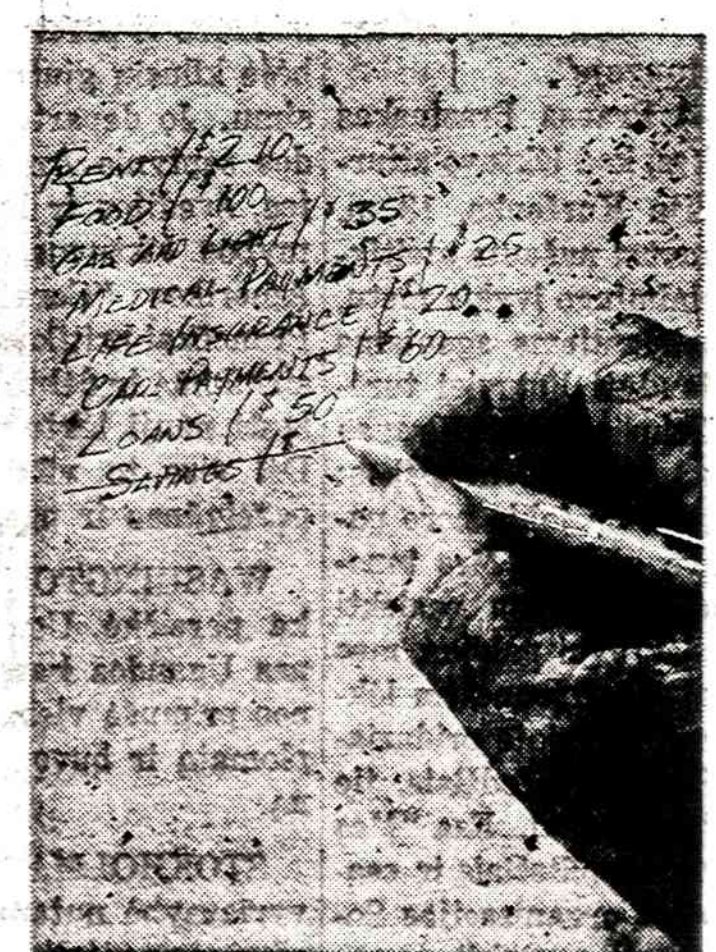
So think it over. The Payroll Savings Plan. It's a small effort, but it's a big commitment. For you and your country.

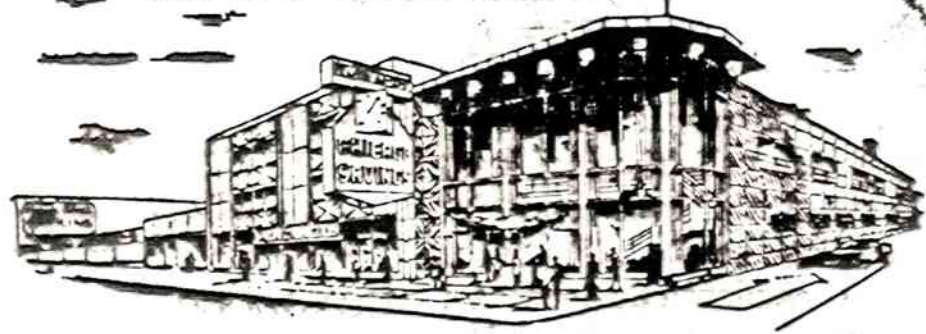
Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a smart way to save.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. We are proud to be a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The American Council.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE Two Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 One Year Maturity	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
---	---	---

5 1/4% PER ANNUM SHORT TERM 3 OR 6 MONTH TERM Minimum \$1,000	CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir Jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, išsiskykite nuosavą namus.
--	--

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

But kokiais finansiniais reikalais kraipkitės?

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL: GR. 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 4 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

PERVERSMO NUOTAIKOS

(Tęsinys)

Taip pamažu apsipešant, pavyko studentams atsiekti savo tikslą — prisiveržti į Karo muziejaus sodelį. Čia policija, matyti, įkaitinta studentišku lazdu, o gal norėdama įvykdyti jai skirtą uždavinį, išsklaidyti juos, padarė dar vieną, ir tai stambia klaidą. Keletą policijos raitelių įsiveržė į Karo muziejaus sodelį. Jie norėjo studentams neleisti susispiesti prie Nežinomojo kareivio kapo. Tada atskubėjęs į sodelio aikštę generolas Nagius-Nagevičius, išvijo policiją, piktai ją išbardamas, jog tai esąs ne vien trukdymas patriotiškam jaunimui pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę karius, bet ir pačios tos karžygiskos šventovės išniekinimas. Policija pasišalinę, o studentai iš Karo muziejaus vėliau skirstėsi, berods, ramiai, o policija išskirstančiųjų nebepersekiavo. Manau, nebuvo sumityti ir studentų. Kauniečiams atrodė, kad tuo ir pasibaigė to sekmadienio pavakaryje vykęs studentų su policija netaip žiaurus, bet įspūdingas susidūrimo epizodas. Bet taip iš tikrųjų nebuvo. Tai buvo ženklas, kad opozicija, radusi kariuomenėje palankų sau dėmesį, jau pereina nuo žodžių prie veiksmų.

Zvelgdami į praeitį, matome, kad revoliucines idėjas gimdo pasaulio filosofai, išmintiniai ir įvairūs santvarka nepatenkinti reformatoriai. Pačią revoliucinę ugnį, veik kaip taisyklę, įžiebja jaunimas, ypač studentija. Bet be kariuomenės palankaus įsikišimo, be lemiančios jos jėgos, revoliucija būna pasmerkta nepasisekimui, ji užgnaužiama policijos ar kariuomenės plieno ir švino jėga. Žinoma, į šią apimtį neįeina diktatorių generolų maištai, kai jie vienas kitą verčia iš valdžios.

Spėjama, jog opozicijos ryšiai su kariuomene ėmė megstis dar nė trims mėnesiams nepraslinkus nuo to laikotarpio, kada ji perdavė valdžią į kairiojo sparno vyriausybės rankas. Tikėdama turinti kariuomenės paramą savo užnugarėje, opozicija savo žodinėje propagandoje darėsi vis įžulesnė, kartais, spėjant iš tono, net grasinanti. Tai ypač buvo jaučiama iš seime opozicijos pasakytų kalbų. Žinoma, visada nuo žodžių pereinama prie veiksmų, norint pasiekti savo tikslų. Kasdien gąsdinama, kad jau dangus grįš, o kadangi grįžties padangėse vis nesimatė, tai ir visuomenė galėjo pradėti nebetikėti. Žinoma gerai ir opozicija, jog gal-

Filmų aktorius Charles Boyer nėra jaunas, jau 73 metų amžiaus, tačiau filme "Lost Horizon" jis vaidina dar senesnę 225 metų amžiaus Tibeto dvasikę — Aukštąjį Lamą.

ma tą visuomenę įbauginti, bet visą laiką ją apgaudinėti nėra įmanoma. Matyti, ji nuovokė, kad kuo ilgiau dels, tuo bus sunkiau išvesti iš valdžios balno kairiojo sparno vyriausybę. Gal ją dar labiau siutino tas vyriausybės šaltumas, nedidelis dėmesys jų skelbiamam pavojui. Pozicijos žodinė atkirtis spaudoje buvo šaltoka, ne desperatiška. Opozicija iš to sprendė, kad jos negalima išgąsdinti. Įsitikinę, kad dr. Kazio Griniaus vyriausybė laikui bėgant galės įrodyti savo darbais, kad ji atlieka gerą ir naudingą darbą Lietuvai, o tas visas opozicijos riksmas pasirodė be pagrindo. Kai visuomenė pajus jos pastangų rezultatus, tai ji apsauks opozicinius melagalius.

Einant prie išvadų, reikėjo pasistengti visuomenės atmosferą įkaininti, kad ir tas sprogmis įvyktų, kol ta įtampa dar neatvėso.

Pats sukilimas, kurį įvykdė jaunėji karininkai, vis dar tebėra apsuptas rūko dangą. Oficialiuose šaltiniuose, kaip teigiama išleistoje Lietuvos enciklopedijoje, apie ruošiamą sukilimą težiņojama labai ribotai karininkų skaičius. Sukilimo branduolį te sudarė būk penkių jaunų karininkų komitetas, kurio priešais branduolys būk užmezgęs santykius su opozicija, rinkęs žinias apie kitų karininkų nusiteikimus ir visuomenėje susidariusias nuotaikas. Taip to komiteto buvęs detalizuotas sukilimo planas ir užmegstas ryšys su tautiška krikščioniška studentija, kuri galėjo aktyviai pasireikšti kaip taktinė ir pačio sukilimo metu. Kai viskas jau buvo pasirodė, beliko nustatyti pačio sukilimo datą, kuri buvo parinkta gruodžio 17 dienos naktį po vidurnakčio. Apie aukštesnio laipsnio vyresnius karininkus, ten tik teuzsiminta tiek, kad sukilimo planą parengė gen. K. Ladyga kartu su kap. A. Mačiuka. Ten toliau patikinama, jog perversmui vadovavo gen. P. Plechavičius, o padėjėju buvo pulk. Skorupskas. Gal ir neesminis dalykas, bet reikalingas patikslinimo. Tuo metu gen. P. Plechavičius, dar tebebuvo arešte, bet

sukilėlių buvo išlaisvintas. Tik tada Plechavičius perėmė sukilimo vadovavimą į savo rankas. Tai, žinoma, tik valandos kitos skirtumas. Mačiusieji ir sekusieji ne tik pačią sukilimo eigą, bet ir tas sąlygas, nevisai, gero, sutiks su tvirtinimais, sakanciais, kad parlamentinė krikščioniška visuomenės politinio nesubrendimo, ir kad kaimiečių masės buvo apolitinės. Taip jau nebuvo. Toji visuomenė ir tos kaimiečių masės kaip tik buvo įrodžiusios savo demokratini subrendimą ir aiškiai išreiškusios savo simpatijas už demokratinę santvarką. Tai mums geriausiai įrodo faktas, kad visų seiminių rinkimų balsavimuose, vykusiuose, be jokios prievartos, dalyvaudavo apie 80%, o kartais net ir daugiau turinčių teisę balsuoti. Argi tai nėra to politinio subrendimo įrodymas? Gal būt, būtų tiksliau ir buvę išsireikšti, kad kariuomenės jėgai įsikišus, tos masės laikėsi pasyviai ir nepasireiškė aktyviais demokratijos laisvų gynėjais. Kada to aktyvumo atitinkamai nepareikštą, būta tam ir svarbių priežasčių.

Buvo įtikinėjama, kad gruodžio 17 dienos perversmas buvo sumanytas ir įvykdytas tik jaunųjų karininkų, bet gen. K. Ladygos dalyvavimas, ruošiant perversmo planą, duoda pagrindą manyti, kad neviskas pilnai jau taip yra buvę. Sukilimas bus įvykęs ne be žinios ir pritirimo ir aukštesnius laipsnius turinčių ir vyresnio amžiaus karininkų. Juk gen. K. Ladygos nepavadiname tuoliau buvus jaunikiu. Gen. K. Ladyga buvo gimęs 1893 metais gruodžio mėn. 25 dieną Iškonių kaime, Vabalninko valsčiuje, Biržų apskrityje. Jis dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą buvo baigęs ne tik gimnaziją, bet ir Vilniaus karo mokyklą. Visą karo metą buvo fronte ir už pasižymėjimą kovose buvo gavęs žymenis. Dar 1918 metais jis įstojo į Lietuvos kariuomenę. Kar. Juozapavičiui žuvus ant Alytaus tilto, jis buvo paskirtas pirmojo pulko vadu. Su savo kariais jis vėliau nusivijo bolševikus iki Dauguvos krantų. Kovojo ir su bermontininkais, ir su lenkais. Tose laisvės kovose jis daug pasižymėjo ir turi didelių reikšmingų Lietuvai nuopelnų. Neatsitiktinai jis 1920 metų vasarą buvo paskirtas kariuomenės vadu. Vadovavo kariuomenei žygyje į Vilnių, o vėliau kovėsi su lenkais prie Seinų ir Augustavo miškuose.

Bet jis turėjo ir nesėkmę prie Seinų 1920 metais rugsėjo 22 dieną, kai staiga puolė lenkai pralaužė frontą. Dėl tos nesėkmės jam teko atsistatdyti ir iš kariuomenės vado pareigų. Trumpai pabuvęs kitose pareigose, jis 1921 metais išvyko šveicarijon karo mokslo studijuoti, o paskui į Čekoslovakiją

Pragon. J. Gen. štabo akademiją, kurią baigęs ir gavęs diplomą, grįžo Lietuvon. Berods, gen. K. Ladyga buvo ne tik praktikuojantis katalikas, bet turėjo ir aiškų simpatijų jausmą krikščionių demokratų blokui. Man regis, ar ne vienuose rinkimuose į seimą jis buvo įtrauktas ir į seimo kandidatų sąrašus, nors seimo atstovu nebuvo išrinktas, ar gal pats atsisakė nuo tų pareigų. Gal ta aplinkybė ir bus paskatinusi krikščionis demokratų per prezidentą A. Stulginskį jį 1925 metais pakelti į generolo laipsnį ir paskirti kariuomenės štabo viršininku. Tose pareigose jis išbuvo iki 1926 metų liepos 22 dienos, kada jį pakeitė pulk. Kazys Skirpa, o jis pasiliko reikšmingose pareigose, kaip karininkas ypatingiems reikalams, prie kariuomenės generalinio štabo.

Tad ar būtų tik atsitiktinis reikalas, kad turis tokį patyrimą asmuo, tur būt, kaip ypatingas karininkas specialioms uždaviniais, būtų šamokslininkų paprašytas paruošti ir ypatingai svarbų sukilimo planą. Visai galima prileisti, kad krikščionių demokratų blokas, apsisprendęs siekti kariuomenės jėgos Griniaus vyriausybės išstūmimą iš valdžios, bus turėjęs anksčiau ryšių su gen. K. Ladyga, nei tas reikalas susimezgė su kap. A. Mačiukos vadovaujamu perversmo komitetu.

Kyla klausimas, ar gen. Ladyga tebuvo tik vienetelė išimtis, taip reikšmingai pasireiškęs net sukilimo plano paruošime. Tai, atrodo, kaip ir būtų siūlo galas, vedą į vyresnio rango karininkų tarpą. Opozicijos vadai turėjo artimų ryšių su kitais kariškiais. Tos pažintys neretai siekė mokslo metų laikotarpį, kada tie patys būsimieji karininkai veikė ir bendrose organizacijose. Lietuvos nepriklausomybės pirmasis dešimtmetis tuos ryšius vėl atgaivino ir sustiprino. Daugelio atvejų jie reikšėsi net iki šeimyninio pabėdavimo. Aišku, kad tokių pabėdavimų metu išklaidavo, būdavo diskutuojami ir Lietuvoje tuo metu pasireiškė įvykiai ir kaip naujoji vyriausybė atlieka savo darbą. Nors tuose susitikimuose, gal būt, ir nebuvo paličiami pačios vyriausybės nušalinimo reikalai, bet jau buvo suprantama, kur, ieškant para-

mos, iš kariuomenės pusės, bus galima nukreipti suinteresuotųjų pastangas. Aišku, nors kariai patys nepriklausė partijoms, bet jų vieno ar kito simpatijos vienai ar kitai partijai buvo gana jau išryškėjusios.

Nevienam kilo klausimas, jei karininkijos tarpe reikškėsi nepasitenkinimas esama dr. K. Griniaus vyriausybė dėl ketinimų apkarpyti algas, susiaurinti karininkų etatus ir jiems, kaip buvę ir bus paskatinusi krikščionis privilegijas, tai kodėl kariuomenės įsiterpimo į Lietuvos vidaus reikalus atveju nesimė patys vyresnio rango karininkai, o leido tai atlikti pasivusiems tai padaryti jaunesniems karininkams. Jei ta, vyriausybė jų akyse buvo silpna, negalėjo sustabdyti komunistinio gaivalo išsišokimų gatvėse, kur buvo užgautas jo veiksmų aušrininkas generolas Bulota, ar-

ba jos atlaidumas nekreipimas dėmesio į lenkiškų mokyklų steigimą krašte, tai kodėl jie patys neįvykdė perversmo? Reikėtų gal prileisti, kad taip pasielgta dėl to, kad nenorėta imtis rizikos dėl tokio sukilimo galimo nepasisekimo ir svarbiausia dėl pačios atsakomybės jausmo, nuvertiant teisėtą demokratine vyriausybę.

Jiems, kaip ir mums visiems buvo gera žinoma, kad atsteigiant Lietuvos valstybę buvo aiškiai nusakyta ir vasario 16 dienos aktu, paremta laikinąją Lietuvos tarybos konstitucija, o paskui jau ir Steigiamojo seimo priimtoji Lietuvos konstitucija, kad valdymosi forma turinti būti demokratinė. Turinys ir forma natskiriami susieta vienas su kitu ir lygiai privalomi visiems be išimties.

(Bus daugiau)

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILLIONUS dolerių savo apdrau-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda svy-bės apdraudą ir ilgą pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-joms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokių amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 1 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjų ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-su apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

5%

Passbook Savings
All accounts com-pounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4048 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money or-derį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di didelių darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1737 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Izdą papildo gengsterių metodais

Kai Amerikoje, Prancūzijoje, Izraelyje ar bet kuriame kitame krašte gengsteriai pagrobia lėktuvą, turulio dukrą arba didelės korporacijos pirmininko žmoną, tai visais valstybės saugumo aparatais įsitraukia į kovą prieš gengsterių arba kelių gengsterių sudarytą gaują. Vietos ir federalinė policija naudoja visus metodus ne vien gengsteriams pagauti, bet ir jų pagrobtiems žmonėms išgelbėti. Ne visuomet pavyksta gengsterius suimti ir jų pagrobtus žmones išgelbėti, bet ta kova eina ir kiekvieną dieną gengsteriams darosi vis sunkiau lengvai pasipinigauti.

Visai kitaip reikalai stovi Sovietų Sąjungoje. Rusijoje gengsterių gaujai prieš 50 metų pavyko pagrobti valdžią. Jie kraštą valdė iki šios dienos. Jie kalba apie "socializmą", apie "komunistinę" statybą, apie "darbininkų buities pagerinimą", bet svarbiausias jų tikslas išsilaikyti valdžioje ir pasinaudoti gausiomis valdovo privilegijomis. Pradžioje jie apvalė visus turtingesnius žmones pačioje Rusijoje, vėliau tą patį jie padarė ir su gausiais savo kaimynais. Naujoms aukoms jie pasakoja, kad netolimoje ateityje "buitis pagerės", bus daugiau duonos ir mėsos, bet šiandien dirbk išsišiepęs ir neprotestuok.

Sovietų Sąjungos valdovai tiek krašto ūkį nugyveno, kad šią žiemą neturės ne tik duonos, bet truks ir bulvių. Valdovai užsienio korespondentams pasakoja, kad praėjusiais metais buvusi labai šalta žiema, o ši vasara buvusi lietinga, todėl turi prašyti "kapitalistines" valstybes duoti arba parduoti jiems reikalingų javų ir riebalų. Pasirodo, kad sovietų planuotojai baigia išnaikinti ir galvijus. Vieni rusų pirkliai važinėjo po kraštą ir užpirko Amerikoje didžiausius kiekius kviečių, o kiti sukinėjosi po Teksas valstiją ir užsakė pustrėčio tūkstančio ožių ir oškų. Suvalstybinus galvijus, kaukaziečiai išplovė visus geresnius ožius. Šiandien visoje Rusijoje nėra ožių ūkams apvaisinti. Teksas oškų augintojams rusai mokėjo po šimtą dolerių nuo galvos.

Kad galėtų sudaryti bilijoną dolerių duoną, mėsai ir galvijams pirkti, sovietų valdžia arbitrariškai būdą apdėjo naujais mokesčiais į sovietų slastus patekusius žmones. Ši kartą ji uždėjo specialų mokestį kiekvienam žmogui, norinčiam išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Jeigu žmogus yra baigęs aukštųjų mokslus, tai jis išperkamo mokestio valstybei turės mokėti 24,000 dolerių, o jeigu jis tikrai pradžios mokyklą yra baigęs, tai \$4,995.00.

JONAS VAICIONAS

Bendruomenės mēnuo ir rugsėjo aštuntoji

Rugsėjo mėnuo — Bendruomenės mėnuo. Niekas negali reikšti nepritarimo, niekas negali reikšti nepatvirtinimo, niekas negali reikšti prietarimo. Bendruomenės vadovybė tą mėnesį pasiskelbė sau, kaip Balfas spalį, kaip Alta vasarį. Labai nuosekliai ir labai girtina, kada trys pagrindinės, bendrinės lietuvių organizacijos šiame krašte nesuduria.

Jeigu viena ar kita iš bendrinų organizacijų mėgintų (ar net net mėgintų) įeiti į kitos mėnesį, jau būtų trynimasis, nieko gera nesiūlęs lietuviškai veiklai.

Kaip vasaris priklauso Altai, ruošiančiai minėjimus Vasario 16 proga (kur Altos sky-

rių nėra, ten Vasario 16 minėjimus ruošia kitos organizacijos), renkančiai pinigų Lietuvos laisvinimo reikalams, kaip Balfas spalio, jeidamas ir į lapkritį, mėnesį skelbia vajų remti tautiečiams, patekusiems į sunkesnes sąlygas anuoosklu ir labai girtina, kada trys pagrindinės, bendrinės lietuvių organizacijos šiame krašte nesuduria.

Atsiranda nuomonių, kad ta Rugsėjo 8-ji yra bevertis ir bereikšmis reikalas, nes Vytautas niekad nebuvo Lietuvos karaliumi vainikuotas.

tokius užmetimus turime tikrai atsakyti. Lietuvos nepriklausomybės akta šiandien yra paneigta okupanto, tačiau mes jį minime ir juo remiamės. Lygiai kaip ir Vytauto Didžiojo karūna — vainikas. Ji buvo pripažinta, ji buvo jau išsiūsta, tačiau ji buvo pakeičiui prieš pagrobta.

Lygiai kaip Vasario 16 akta okupanto išplėštas.

Taigi, Rugsėjo 8-sios minėjimai ruošti priklauso Lietuvių Bendruomenės padaliniam. Kiek ir kaip tie minėjimai bus ruošiami, dar šiandien nežinome, bet jie reikalingi, ypač, parodyti jaunajai kartai, kad ir po Mindaugo Lietuvai buvo pripažintas karalystės statusas.

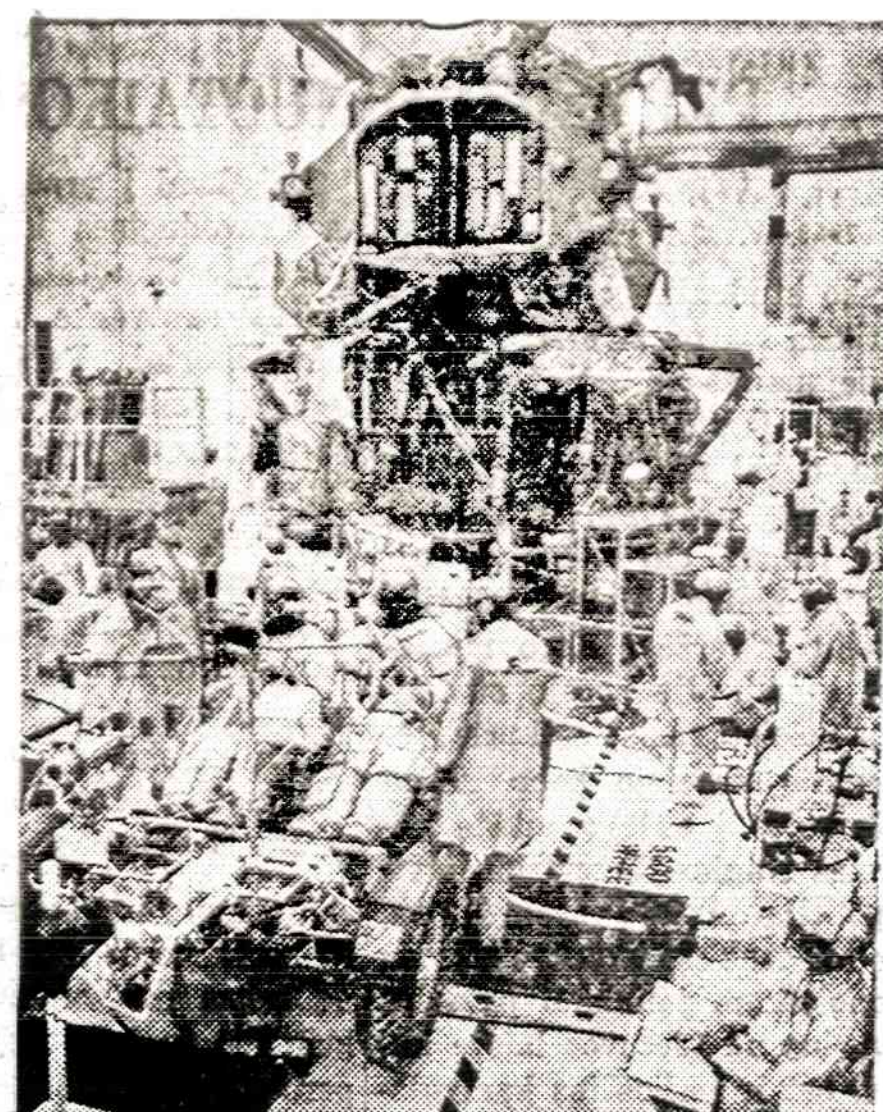
Deja, tenka pripažinti, kad mes ne per daug vertiname tą Vytautui karališkos karūnos pripažinimo aktą. Iš metų į metus vis Rugsėjo 8-sios minėjimai mažėja. Reikėtų pasispausti ir savąjį šventę, nepriklausomoje Lietuvoje paskelbtą Tautos šventę 1930-ais metais, prisiminti, nes ta šventė nemažiau reikšminga, kaip lapkričio 23-ios Lietuvos kariuomenės įkūrimo diena.

Taigi, Rugsėjo 8-ja turėtų remtis Bendruomenės mėnuo.

Piniginės paramos kultūriniam, lietuviškiems reikalams vajus, solidarumo įrašų pagyvintas rinkimas — tas viskas priklauso Bendruomenės mėnesiui. Vos ne vos spaudoje pasirodo rašiniai apie LB mėnesį. Įtaigojimas toks mažas, kad daug lietuvių net nežino apie LB mėnesį ir jo tikslus. Matyt, gerokai šlubuoja paties Bendruomenės informacijos, per mažai įtaigojanti apie tą Bendruomenės mėnesį. Prie LB valdybų turėtų būti įsteigtos spaudos — informacijos komisijos, nušviečiančios Bendruomenės mėnesio esmę ir reikšmę. Trumpai sakant, lietuviškoji visuomenė dar nėra Bendruomenės mėnesiui paruošta.

Jeigu kada man ir tenka pakritikuoti LB vadovybę žingsnius, tačiau dar niekas nepastebėjo, kad būčiau ką nors taręs prieš Lietuvį Bendruomenę iš esmės. Priešingai, reikšiu mažas mintis, kad Lietuvį Bendruomenę turi būti, ji privalo suvienyti visą lietuvišką patriotinę visuomenę. Tik daug kur stinga tos jėgos, kokią turi Balfas ar Alta. O ta jėga atsiranda, kada visuomenė pastebės LB veidą.

Yra nuomonių, kad mes dar nesame priaugę tai vieningai Lietuvį Bendruomeni. Bijodami apie tai šnekėti per gar-

NASA technikai įtemptai dirba prie Apollo 17 erdvėlaivio, kuris gruodžio mėn. pradžioje keliaus paskutinį kartą su Amerikos astro naujais įmėnuli.

siai, bet, iš tikrųjų, tokios nuomonės nėra visai be pagrindo, nes ir šiandien yra ne visai suprantančių, kaip gali įvairių pakraipų žmonės susėti už vieno stalo, užmiršdami savo ideologijas, matydami prieš akis tik tą bendrą vienybę.

Iš kitur žvelgiant, atrodytų, kad LB vadovybėje per daug vienos pakraipos vadovų. Tas, be abejonės, atstumia kitus. Arčia kalta pati rinkimų sistema, ar čia kalti mes patys, klausimu nesprendžiui, nes atvirai kalbant, jo nepajėgiu išspręsti. Tik vieną matome: dažnai LB vadovaujantieji organai nesiskaito su kitų grupių žmonėmis, o tas Bendruomeni tikrai nepadaeda.

Prel. M. Krupavičius, Vliko vardu padaręs pradžią Lietuvį Bendruomeni, aiškiai buvo pasakęs: atėjai į Bendruomenę, palik partnerius kaliošus už durų. Mintis fikslė, bet, deja, nevykdoma.

Leonardas Šimutis, rašydamas Amerikos Lietuvį Tarybos istoriją, paminėjo, kad Altai teko pirmą kartą nusiiešti Lietuvį Bendruomeni, sprendžiant santykius su pavergtos Lietuvos reprezentantais. Lietuvį Bendruomenę pažūrėjusi į tuos santykius laisviau, o tai nei Altai, nei kitoms veiksmams nebuvę priimtina.

Nurodytas motyvas, galimas daiktas, irgi gerokai kenkia Bendruomeni augti ir klestėti. Vis dėlto, dar pabėgęs nuo bolševikinio okupanto, lietuvis pasiliko tikras savo ištikimime, tik mažos išimties kai, kada išsišoka. O tos išimtys išolei.

šas jau bus parvežęs ir kada ūkininkai galės jas atsiimti. Totoraitis į Pilviškius išvažiavo ir trąšas parsivežė, bet ūkininkai laukė, laukė, o pranešimo parsivežti trąšas — nesulaukė. Totoraitis parsivežtas trąšas nutarė pats sunaudoti. Totoraičių visa šeima buvo labai dievobaiminga, jie žinojo, ką darė, bet zuperio Šaltinio skaitytojams nedavė.

Totoraitis, gavęs veltui trąšų, jas protingai sunaudodavo. Vienas jo sūnus buvo agronomas, tai tėvui galėjo duoti patarimų, kaip geriau tas trąšas sunaudoti. Tėvas tuojau suarė gerą gabalą pievos, užsėjo arimą žolėmis ir apibarstė parsivežtomis trąšomis. Žolė greitai sudygo ir užaugo iki juostos. Totoraitis parsivežtomis trąšomis sustiprino visą vasarųjų ir net žiemkenčius javus. Viskas tais metais labai gerai užderėjo. Avizos buvo tokios didelės, kad prilgo rugiams. Totoraitis turėjo gerą derlių, bet jis supykino Panovio ūkininkus.

Suvalkijos ūkininkas yra labai išdidus. Jeigu Totoraitis prižadėjo pranešti, kada ir kur atsiimti trąšas, tai turėjo taip ir padaryti. Vienais metais Totoraičio jėvai gražiai užderėjo, bet jis apylinkės ūkininkams sugadino nuotais keliems metams. Pradžioje kaimynai Totoraičiui nieko nesakė, bet rudenį, kai trąšos buvo suverstos į dirvožemį ir derlius buvo suimtas ir, ko gero, parduotas, tai pasipylė ne tik klausimai, bet ir veiksmai. Ne vienas Šaltinio skaitytojas, sutikęs Totoraitį, klausinėjo, kur dingio jo maišas trąšų. Tas pats klausimas neaplenkdavo ir vietos klebono. Atsakymas, aišku, buvo labai nesklaidus. Nemalonu buvo žiūrėti į žmones, kurie pasinaudojo švėtimomis trąšomis. Jų pievos ir avizos labai gražiai užaugo, bet do- rovinis jų veidas tomis trąšomis buvo labai išleptas. Galėjai jį šveisti stipriausiu muilu, apgavystės nenušveisi.

(Bus daugiau)

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

17

Jam atrodė, kad caro žandarai tikrai buvo nereikalingi. Nereikalingi ne todėl, kad nebūtų reikalo daboti tvarkos ir apsaugoti apylinkę nuo piktadarių, bet nereikalingi dėl to, kad jie neatlikdavo savo pareigų. Veik kiekvienas žandaras girtuokliaudavo. Kiekvienas caro pastatytas valdininkas imdavo kyšius. Paėmęs kyšį, jis laužydavo įstatymus. Jis turėdavo arba "nematyti" arba "negrindėti", ką įstatymas sakydavo ir ką jis pats matydavo arba girdėdavo. Caro pastatyti žandarai pareigų neatlikdavo. Kada aukštesnieji valdininkai juos paspausdavo, tai jie taip pat į teisę ar teisėtumą nekreipdavo reikalingo dėmesio. Tada griebdavo kaltą ir nekaltą, liudydavo būtus ir nebūtus dalykus. Geri žandarai Lietuvoje ilgiau nepabūdavo. Jeigu kuris bandydavo maždaug prisilaikyti įstatymų, tai jis negalėdavo tos netvarkos pakelti. Ne vienas rusas, pamatęs, kaip caro paskirti valdininkai administruoja Lietuvą, nusispausdavo ir išvažiuodavo namo.

Mano tėvas buvo pažangus lietuvis. Nepasakyčiau, kad jis būtų buvęs netikintis, bet jis daugeliu dalykų nebetikėjo. Jis gal ir tikėjo Dievu, bet jis tikrai netikėjo kunigais. Jis galėjo skaityti lietuviškai ir rusiškai. Kai ūkio darbai jam leisdavo, tai jis mėgo pasiskaityti. Skaitė atnešamus lietuviškus spausdinius, bet jį rankas patekdavo ir rusiški raštai. Jis skaitydavo ir šventą Raštą, kuris tais laikais lietuviams katalikams buvo uždraustas. Šventą Raštą skaitydavo kunigai, bet paprastai žmonės negalėdavo jo skaityti. Reikėjo turėti specialų klebono leidimą šventą Raštą skaityti. To mato kunigai sakydavo, kad šv. Rašte yra labai daug nesuprantamų dalykų. Jį gali teisingai suprasti tik pamo-

kyti žmonės, kurie specialiai šventą Raštą studijavo.

Šiuo reikalu mano tėvas kitaip galvojo. Jeigu raštas yra šventas, tai jis turi būti priimanamas visiems. Jeigu kuris sakinytis neaiškus, tai kiekvienas geras ir galvojančis žmogus turi teisę jį savaip aiškinti. Kiekvienam Dievas davė protą, kiekvienas turi teisę ir net pareigą savo protą vartoti. Jeigu šventam Raštui suprasti reikalingas šventas protas, tai jis blogai parašytas. Bet šventas Raštas yra suprantamas. Jis buvo rašytas mažai raštą suprantantiems žmonėms. Jis parašytas taip, kad kiekvienas jį suprastų. Ar mano tėvas viską šventame Rašte suprato, ar keli dalykai jam buvo neaiškūs, aš negalėčiau pasakyti. Bet kiek žinau, kad jis nekreipė dėmesio į klebono grasinimus — šventą Raštą jis išgijo ir kai laikas jam leido, tai jį vartė ir skaitė. Jis net neskaitytė nusikaltimų neklausyti Griškabūdžio klebono.

Jeį kunigai nori, kad tikintieji jais nepradėtų abejoti, tai turi saugotis ir nepadaryti pirmo neteisingo žingsnio, nepasakyti neteisingo žodžio ir neįsivelti į žmones skriaudžiančias aferas. Kunigai turėtų daboti tikrai dvasios reikalų, tai galėtų išsaugoti savo gerą vardą. Bet kai jie pradeda kištis į piniginius žmonių reikalus, kai įsiveltia į ūkio reikalus, kai stengiasi pasinaudoti susenusių ir jau suvaikėjusių žmonių palikimais, žodžiu kai pradeda maišyti tikėjimo reikalus su piniginiais reikalais, tai jie pirmieji nukentčia.

Mano tėvai ir pasiliko tikintieji žmonės, bet juos nuo bažnyčios atstūmė nedidelis, bet lietuviams labai reikšmingas žingsnis. Jiems buvo padaryta skriauda, kurios neturėjo būti. Prasidėjo nuo kelių maišų zuperio, o pasibaigė visiška abejone. Kada dvasiškis, arba dvasiškųjų vadovaujama organizacija žmogų apstato, tai tada sudreba patys tikėjimo pagrindai. Jeigu drebjimo metu atsiranda plyšiai, tai jau niekas jų nepajėgia suglausti. Ir reikia neužmiršti, kad tie plyšiai ne-

mažėja, bet didėja. Kas privertė mano tėvą abejoti, tuojau pasakysiu.

Lietuviams atgavus spaudos laisvę, buvo įsteigtas katalikiškas laikraštis, pavadintas Šaltinis. Griškabūdyje Šaltinį ūkininkai plačiai skaitė. Šaltinį skaitė ir mano tėvai. Jis buvo garsinamas per pamokslus, jį patarė skaityti kunigai. Šio laikraščio platinimo kunigai uoliai ėmėsi. Vargu buvo visoje parapijoje bent vienas ūkininkas, kuris nebūtų įrašytas į Šaltinio skaitytojų eiles. Šaltinis greitai praturtėjo, nes ūkininkai sumokėdavo prenumeratą ir dar pridėdavo kitą tiek įvairiems spaudos reikalams. Buvo sudaryta "Žiburio" draugija, kuri tą laikraštį leido.

Kad skaitytojų skaičius būtų dar didesnis, vienais metais Šaltinis paskelbė, kad skaitytojams ūkininkams duos zuperio. Kiekvienas Šaltinio skaitytojas turėjo gauti po maišą trąšų. Zuperį Šaltinis davė, bet ūkininkai turėjo tą zuperį parsivežti. Paaiškėjo, kad vagonas zuperio buvo atvežtas į Pilviškius, o iš ten žmonėms reikėjo jį parsivežti. Griškabūdyje įvyko susirinkimas, kuriame buvo nutarta, kad zuperį parveš Totoraitis, mūsų kaimynas.

Jau minėjau, kad Totoraičių laukai buvo greta mūsų laukų. Totoraitis caro laikais du sūnu buvo išlejęs į mokslius. Sūnus Jonas buvo kunigas, istorikas, o Vincas buvo agronomas. Totoraičiai išaugino ir dvi dukteris: Antaninę ir Agotą. Be ūkio, Totoraičiai dar vertėsi sodininkyste ir bitininkyste. Totoraičiai buvo geri katalikai, todėl kunigas ir pasiūlė įgalioti Totoraitį, kad jis nuvažiuotų į Pilviškius ir atvežtų visiems Žiburio nariams ir Šaltinio skaitytojams po maišą zuperio.

Totoraitis kunigo pasiūlymą priėmė ir sutiko trąšas parvežti. Tada buvo pavasaris, visi trąšų laukė. Susirinkusiems ūkininkams buvo pasakyta, kad ūkininkas Totoraitis, kunigo tėvas, praneš, kada jis trą-

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2854 W. 63rd STREET
Ofisio telefonas: PROspect 8-3229
Resid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), TEL. LU 5-4446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepias skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEmlack 4-5849
Resid. telefonas: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešadienį, tikrai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepias, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL-KRAUCIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA-2670.
Neatsiliepias — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, ir penktadienį nuo 9 iki 11 val. ryto, 7 val. popiet. Ketvirtadienį, ir sešadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2680
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisio telefonas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisio telefonas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadienį, 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEmlack 4-2123
Resid. telefonas: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatsiliepias, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų, protezų, med. bap. dail. Speciali pagalba kojom.
(Arch Support) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8 Sešadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJIEŲ" — "TRI GERICIA" PAŠISEKIMA BIZNIEJE

Anapolis Torontė?

Naujai numatytoji Šv. Jono parapijos Anapilio statyba Toronto priemiestyje įstrigo į nematytus sunkumus. Pereitą pavasarį prie lietuviškų kapinių prasidėjo statybai žemę ir šventę jungiant su Lietuvos tragiškų įvykių protestu, per vasarą nebuvo pasistumę daugiau nei per vieną sprindį. Tuomet žmonės gėrėjosi klebono sumanyta dvigubos šventės idėja, bet kartu ir stebėjosi dėl kapinės vykdomo demonstracijų. Nežiūrint kun. P. Užubalio trūso ir dedamų pastangų naujai kuriamai vietai, parapijiečiai nerodo didesnio pritarimo. Viena iš svarbiausių priežasčių, kad Port Credit priemiesto vietovė yra toli už miesto.

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI
IR SENIAUSIEMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai antkapio papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUZAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
SEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMAI KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl., WILBROOK 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonas: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
Apie senus laikus,
Kai atvairai ir laumės
Skrajojo po laukus...
S. Peterseniene

Poezija ir pasakos yra vaikų megstami ne mažiau kaip žaidimai ir ryškavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėdūgių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI JUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIEŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., graus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičienės iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Peterseniene, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų sągos promi-juota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos, laikmės iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės didelio formato, kietais viršeliais, puikūs 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai šilutinių padavimų, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai meğsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos pratinoti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei teval išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško aukėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Ji pilniausiai tinka kapinėms, bet yra labai nepatogi miestiečiams. Ypač vyresnio amžiaus parapijiečiams, kurie naudojami viešo susisiekimo priemonėms. O ten, vietoje, gyvena nedaug lietuvių, kurie daugumoje priklauso Prisikėlimo parapijai. Tuo labiau, kad ir Toronto dioclezija, pastebėjusi parapijiečių abejingumą, pradėjo abejoti antrosios lietuviškos parapijos reikalingumu. (Dabartinė Šv. Jono bažnyčia bus nugriauta, plečiant Bellwood parką).

Turint omenyje Toronto lietuvių, jų priklausomumą parapijoms, o jiems po truputį nubyrant, jau ir dabar jaučiasi abiejose bažnyčiose finansiniai sunkumai. O ką bekalbėti mažesniajai parapijai užsimojant didesniems statybos darbams ir net nepatraukiant jaunesniosios kartos atitinkamo dėmesio.

Jeigu tai būtų buvę daroma prieš 20 metų, dėl tokių užsimojimų nebūtų kilusių jokių abejonių, kaip kad įvyko su Prisikėlimo parapija, bet šiuo atveju visas reikalas atrodo kiek pavėluotas.

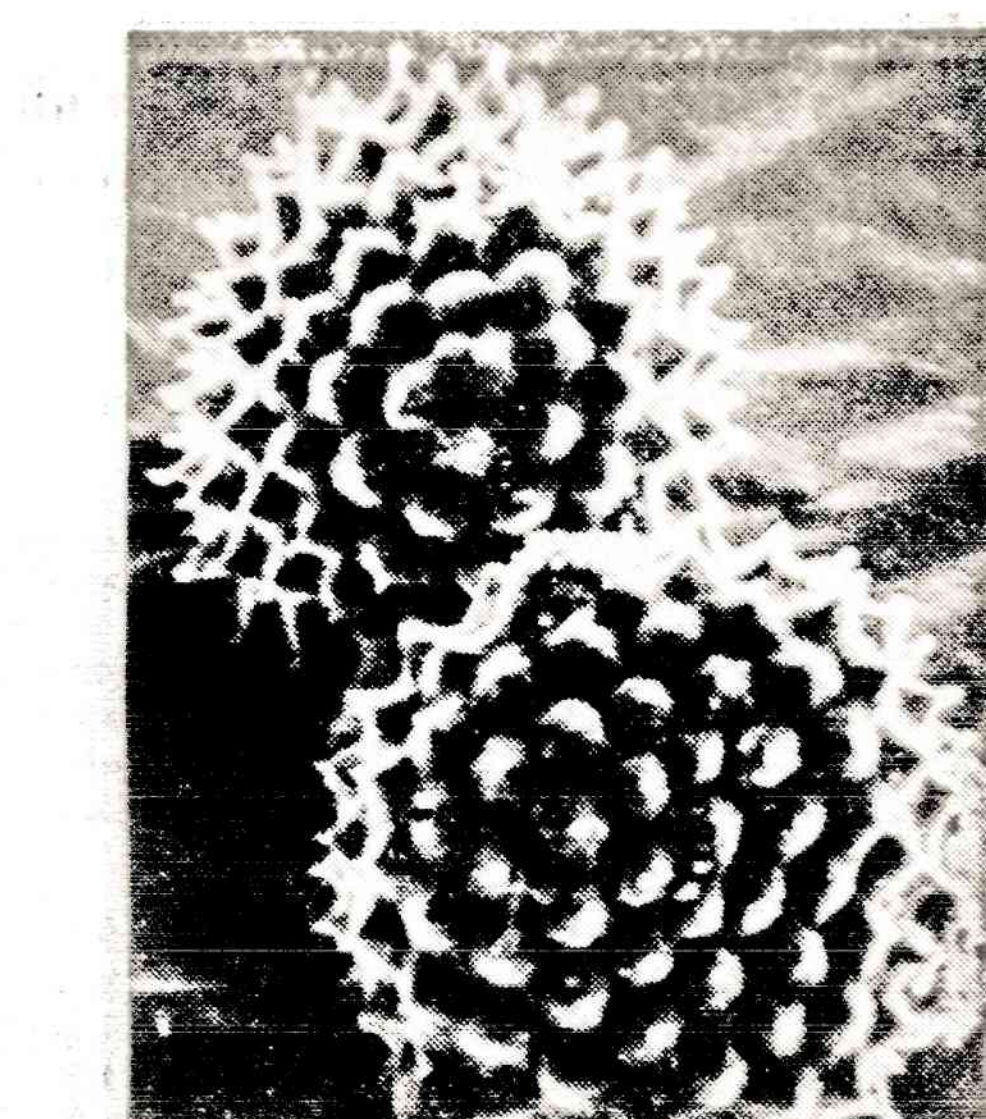
Tiesa, toji problema buvo numatyta sklandžiau spresti Anapilio pastogėje prigludžiant vyresnės kartos, pensijon išėinančius tautiečius, bet su statybos užsimojimu paaiškėjo, kad ir tie nėra palankiai nusiteikę jiems ruošiamą globa. Ir vis dėl to pačios priežasties, kad per toli nuo miesto, nuo susisiekimo, nuo sveikatos centrų. Ir tas artumas kasdien matysimu ir pernelyg įtaigiančių amžiną poilsį — kapinių.

Stambesnės aukos užsimotai statybai plaukia negausiai ir labai pamažu. Bet dėl to nebūtų problemos, nes klebonas, norėdamas lyg ir užbaigtų vinių apipinti jo įkurtas ir labai populiarias kapines, Anapilio statybai yra numatęs paaukoti dalį savo, mieste ir užmieste esančių nuosavybių. Ypatingai gražių pajamų tikimasi (kurį gal pakaktų visai statybai) iš pavyzdinio ūkio, esančio prie Bolton miestelio. Toronto miestui nepaprastai plečiantis, arčiau esančios žemės yra įgavusios beveik auksinę vertę. Bet visą tai svarstant iš blaivaus lietuviško taško, nežinint kiek ten būtų įdėta idealizmo, ko būtų verta lietuvių kunigo trūsio ir lėšomis išstatyta parapija, jeigu jos parapijiečiai nebebus lietuviai, nieko nepadės.

Petras Vertelka

Atsiųsta paminėti

LKDS "Tėvynės Sargo" pask. nr. skirtas paminėti mirusiam žymiajam krikšč. demokratui Krupavičiui. Apie jį rašo Ant. Ramūnas, V. Bagdonavičius, MIC., R. Pauliukonis, Pr. Mal-

Štai kas sukelia šienlę. Modernus Atominių Energijos komisijos elektroninis mikroskopas padidino 7500 kartų piktyzės "ragweed" dūlę, kurios pasklidusios ore sukelia žmonėms nemalonumų, kvėpuojant nosį ir gerklę.

deikis, A. Repšys, AL. Šešplaukis. Duodamas prel. M. Krupavičiaus asmenybės apybraižos, išryškinama jo politinė veikla, jo gyvenimas tremtyse; taip pat skelbiamas jo testamentas ir jo viena kalba, pasakyta Steig. Seime.

Tame pat nr. eilė visuom. ir politikos veikėjų rašo taigpi kitais klausimais: Pr. Naujokaitis (Brn. Brazdžionio poezija) kun. J. Venskų (Apie botaniką F. Pabrėžą), A. Budreckis (Apie 1941 m. sukilimą), K. Škirpa (Apie 1941 m. Laik. Vyriausybę, J. Druidas (irgi apie L. V.), V. Alseika (Apie E. Galvanauską).

Aprašomas ir Vliko seimas Detroit (1971) ir paminimi suakutvininkai, prisimenant irgi eilę dar kitų mirusių LK DS narių, kurių tarpe yra ir pora jau mirusių šio nr. straipsnių autorių.

Negrai reikalauja privilegijų

Negrų veikėjas Jesse Jackson pareikalavo, kad rinkimų komisija atidarytų naujų balsuotojų registravimo įstaigą Čikagos amfiteatre, kur rugsėjo 27 d. bus atidaryta negrų "Expo - 72". Jacksonas sakosi noris užregistruoti tūkstančius naujų balsuotojų. Rinkimų komisija atsisakė steigti naują, laikiną įstaigą, sakydama, kad nuo rugsėjo 11 iki 16 d. net 50 miesto rajonų bus atidarytos specialios registravimo įstaigos ir visi gali jose užsiregistruoti.

Jacksonas grasina suorganizuoti tūkstančius 18-21 metų amžiaus negrų ir žygiuoti iš Amphiteatro, pro mero Daley namus, į miesto rotušę.

Rinkimų komisijos pirm. Stanley Kuser aiškina negalįs teikti Jacksonui specialią patarnavimą, jo komisinių taryba tarnauja visos Čikagos gyventojams, ne vien tik Jacksono grupei.

SKAITYK IR K.TAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIEŲ"

CICERO

Cicero Lietuvių Bendruomenė rugsėjo 10 dieną, sekmadienį, 12 val. Sv. Antano parapijos salėje minės Tautos šventę ir 1922-ųjų metų Lietuvos konstitucijos sukaktį.

Akademiniame minėjimo dalyje prof. G. Galva skaitys istorinę paskaitą. Profesoriaus brolis Ernestas Galvanauskas buvo vienas iš Konstitucijos signatarų.

Meninėje dalyje pasirodys aktorai J. Balutis ir J. Valentinas.

Be šios dvasinės puotos svečių dar laukia sumuštiniai, pyragas ir kava.

Valdyba atsilankyti kviečia ne tik savus, bet ir iš tolimesnių apylinkių, o ypač senuosius Amerikos lietuvius.

V-bos Informacija

VENECIJA. — Policija susirūpino, nes Venecijos lagūnos atsirado piratų. Jie motoriniais laiveliais priplaukia prie gondolių ir apipiešia jų irklotojus bei turistus. Piratai greitais laivais dingsta painiuose miesto kanaluose.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Joniškėlių Labdarybės ir Kultūros Klubas susirinkimas įvyks antradienį, rugsėjo 5 d. 8:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai ir narių kviečiami atsilankyti šiame susirinkime, nes po poros mėnesių atostogų yra daug reikalų aptarti ir komisijų pranešimus išklaisyti. Po susirinkimo bus vaišės. A. K.

— Eriškė Draugystės Klubas susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 6 d. 8:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai ir narių kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti ir pranešimus priimti. Po susirinkimo bus vaišės. E. M. M.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 7 d. 8:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Narių kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus pranešimas apie įvykusių pikniką. Po susirinkimo vaišės. E. M. M.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŲ" — "TRI GERICIA" PAŠISEKIMA BIZNIEJE

Metinė Mirties Sukaktis

A. A.

ANTON KAZAK

Mirė 1971 metų rugsėjo mėn. 7 dieną, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje.

Palaidotas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Marijona, dukte Antoinette Mosteika, sūnus Edward Kazak, mairi Eleanor, 3 anūki, 3 broliai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Mūsų brangiamajam Anton Kazak pagerbti bus laikomos Šv. Mišios Šv. P. Marijos Gimimo bažnyčioje, esančioje 69th ir Washtenaw Ave., 1972 m. rugsėjo mėn. 7 dieną, 7:30 valandą ryto.

Kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas.

Mes, Tėvų, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tėbina Tau lengvą šį žemėlį.

Nuliūdę lieka:

žmona, dukte, sūnus, broliai, giminės.

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Nėra baimės melle: bet tobula melle laukan varo baimę: nes baimė turi suspaudimą. 1. Jone 4:18.

Iš tikro baimė ir pavojinga yra baimės įtaka; bet kurie pažino Dievą per savo pirmesnius patyrimus, ir tiki jam net ir tada, kai jie nemato jo, tų jis nepalieda. Baimės milžina turime pasitikti su akmenėliu, kuris išimtas iš srauto, būtent su "Parasyta yra". Dievo pradžią žodžius turime paleisti taip smarkiai iš tikėjimo kilpinės, kad nužudytume savo Priešą ir išsigelbėtume iš jo valdžios... Taip apsiginklavę Dievo žodžiu ir pasiremę jį laida ir ramėniu, galėsime gerai ir drąsiai atsakyti užpuolantioms sektoms, lygiai kaip Dovidas atsakė anam Filistinui: "Tu ateini pas mane kardu, durtuvu ir vilyčia: bet aš esu pas Tave vardan Izraelio Dievo, kurį tu paniekini".

Kristus pasakė, kad jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėlyje knygtelėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai garsite, jei parasytė tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago, Illinois 60629.

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWnhall 3-2108-8

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJONOS VIETA

REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1134-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

DARBO DIENOS ŠVENTĖ

Kiekviena šventė yra pagerbimas to, kas šventės turinį įprasmina. Darbo šventėje, aišku — iškeliamas darbas. Seniau, kol medicina dar neginiojo vartoti druską, arba neribojo jos vartojimą kiekį, žmonės turėjo įtikinantį priežodį: Darbas — tai gyvenimo druska.

Kai kas ir pajaukavo, esą daug druskos priragavęs, pampsi begerdamas vandenį: tas pats, girdi, ir su darbu. Visi žinome, jog viskas, kas per daug — nesveika. Ir mėgiamiausio prisistotinimas — atgraso. Tačiau visi žinome ir tai, kad nemažas kiekis druskos suvartojama konservavimui maisto, ypač skerdenos, kur nėra šalymo prietaisų, kas naudingai pasitarnauja ekonomijoje. Todėl ir neklydo pirmasis, palyginęs darbą su gyvenimo druska.

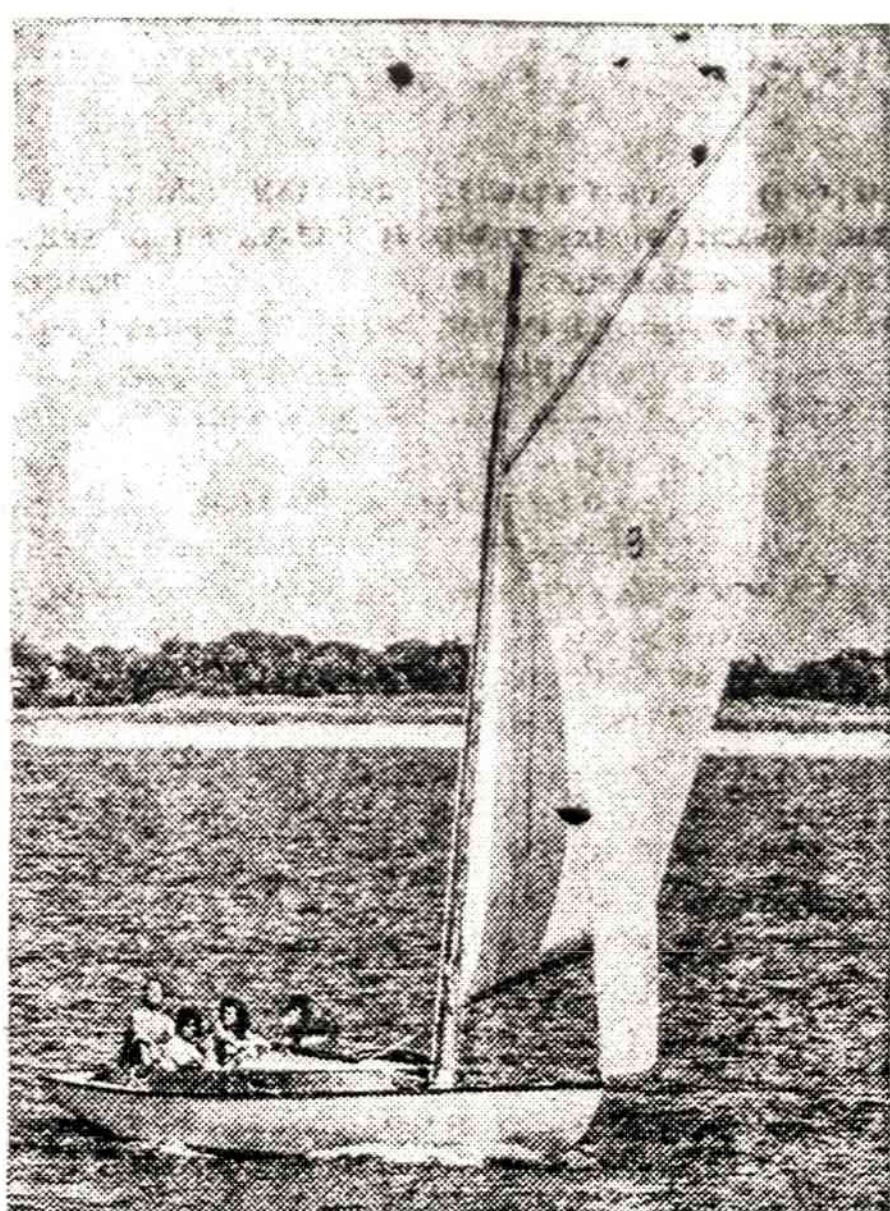
Vienai ar kitaip svarstyti me, darbas yra palaima kiekvienam dirbančiam ir pragaistis nieko nedirbančiam. Toli netenka ieškoti pavyzdžių. Imkime jaunimą, pradėdami nuo vaikų mokyklų iki aukštojo mokslo studentų. Šalia tiesioginio pamokų ruošimo darbo, kurie priklauso sportinėms, ideologinėms bei kultūrinėms organizacijoms, sąjungoms bei rateliams, visados

yra linksmi, jaudūs, energingi. Tokie drąsiai žiūri į ateitį, nes jaučiasi priruošę darbiui, kartu ir gyvenimui.

Atvirkščiai yra su turtingųjų ar tik pasiturinčių prieaugliu. Tokie nuo kūdikystės nieko nestokoja; yra ne tik viskuo aprūpinti, bet ir išleptinti, dvasiniai alksta, kadangi aptarnaujami samdinių nėra supažindinti su darbu. Gi mokslą įsigyti tinginiams, dažnu atveju padeda tėvų kysiai. Prisižiūrėję prabangos, nevertina jos. O motinas, besirūpinančias tik pasipuošimu, iškydomis, išvykomis ir vien tik iškojimu pramogų, jų negerbia. Tėvus matydami prie kortų stalo, arba naktiniuose klubuose, pradeda jais bodėtis, net ir pinigais, suprasdami, kad tėvų verslą sudaro tikslas kuo daugiau pasiglemžti dolerių.

Tačiau, jauna siela, pačiam to nežinant, be prasmingo darbo nematanti gyvenime atamos, kas ir pagimdė hipius — hipius dvasinį „peną“ sau gaunančius iš narotikų, bet nei laimės, nei džiaugsmo niekada nepajunta, ką teikia ir dvasią brandina sąžiningai atliekamas darbas.

Apie darbą — kūną ir dvasios brandintoją bei grūdintoją, žinoma lietuviai jauni, vidurio am-

Kandidatas į viceprezidentus demokratas Sargent Shriver plaukioja su šeima savo burinį laivėliu, pavadintu „Head Start“.

žiaus ir pagyvenėliai. Tokie ir pensininkų amžiuje būdami natsisako nuo bet kokio darbo pagal pajėgumą atlikti, nes žino, kad darbas atneša ramybę ir palaimingą poilsį.

Džiugu buvo skaityti Naujienų rugpjūčio 34 d. laidoje š. m. straipsnį „Spraga tarp dviejų gentkarčių“, kuriame Kristijono Donelaičio aukštesn. mokyklos VIIIa kl. mokyns Zenonas Balčiūnas tarp kitko pasisako sekančiai: „Daug jaunų žmonių tiki, kad pinigais reiškia godumą, neapykantą, kovą ir nešalimą. Dėlto jie eina prieš tėvus ir kreipia savo dėmesį ne tiek į pinigą, kiek į darbą, kurie teikia žmogui džiaugsmą“.

Iš to tenka padaryti išvadą, kad ir vyresniųjų lietuvių tarpe ne visi vertina darbą kaip tokį, bet žiūri, kiek jis pinigų sukelia. O darbas pats savyje yra didžiausia vertybė žmogaus gyvenime.

Žymus filosofas, hindu jogas Ramakrišna, dėstydamas savo pasauležinios pagrindus, išslytą tokią mintį: Dievas-Kūrėjas sutvėrė žemę derlingą ir aprūpiną turtais, bet paliko ją primityvią, neišdailintą, atseit neišbaigtą. Tai savo kūrybos darbus testui, Dievas sutvėrė žmogų. Jei taip, tai nenuostabu, kad archeologinėse iškasenose iš priešistorinių laikų užtikama jau pasigaminus darbo įnagius, o ir urvų sienose išpaistytus gyvulių bei karklų ženklius.

Žmogus nepasitenkino vien tik surandamu maistu, kūno apdangalu ir guoliu, bet vis ieškojo, stebėjo gamtoje kuo savo būty palengvinti, pagerinti, iki priartėjo civilizacijos. Ir vis tai dėka sielejo rusenanti kurybinės kibirkštys, kuri kartu su nenuilstamo darbo atliekamais augo ir brenė, kol pasiekė dabarties kultūros viršūnį.

Kūrybinė žmogaus dvasia tenkinasi tik grožiu ir gėriu. Todėl besidžiaugdamas gamtos grožiu, pats puošia žemę savo sukurtais architektūriniais meno šedevrais, kaip šventovės (katedros), maldyklos, pilys, statulos, įvairūs paminklai, rūmai išdabinti vaizdiniais menu. O lietuvis savo rankom išdrožinėtomis kopylėlėmis bei tautinio meno kryžiais pakelėse ir kiemuose. Puošia žmogus ir pačią gamtą parkais, sodais, gėlynais, visap kultūvudamas augmeniją bei žemės vaisius.

Jei dabar vadinamas modernus menas išdardo grožį, paverčia jį tikru absurdu, tai tokį darbą tenka priskirti piktų jėgų užmačioms sunaikinti žmoguje dieviškos kūrybos žiežirbą.

Bepigu buvo ir tebėra laisvam žmogui dirbti ir kurti laisvoje šalyje laisva neišprievartauta iniciatyva. Kiekvienas gimtas talentas, išmintis ir sugebėjimas įneša savo duoklę visose mokslo ir meno srityse, kaip atskirų tautų, taip ir individualia žmogaus kūryba į bendrą žmonijos kultūros lobyną.

Bet vargas, didis vargas ir kančia slepia žmogų, gyvenan-

Šachmatų savaitė

Čikagos meras Daley buvo paskelbęs šią savaitę — Šachmatų savaitę. Penktadienį La Salle viešbutyje prasidėjo keturių dienų šachmatų turnyras, o trečiadienį aštuoni patyrę šachmatų meistreriai losu su keliais šimtais jaunų šachmatininkų Civic Center aikštėje.

Šachmatų savaitės trys dalyviai nugalėjo ekspertus ir gavė dovanų šachmatų figūras „Ches Set — 72“, rodančias respublikonų ir demokratų politinius veikėjus.

Mokytojų streikas

Mokytojai streikuoja dvejose švietimo apygardose, kuriose yra virš 37,000 mokinių. Mokytojai susitiko Elgine, kur uždarytos 37 mokyklos ir kituose miesteliuose su 19 mokyklų.

Gubernatorius Ogilvie pareiškė, kad jis pritaria mokytojų teiseis derėtis dėl atlyginimų ir darbo sąlygų, tačiau jis yra griežtai nusistatęs prieš mokytojų streikus.

TRUMPAI

— Civil Service komisija paskelbė sąrašą asmenų, išlaikusių egzaminus policijos tarnybai. Jame tarpe kitų yra šie Chicago pietvakarių gyventojai: R. W. Neberiezas, Charles Balcitis, Robert Jaseckas, Gintaras Endrijonas, Ronald Bendis, Danis Kastys, Adam Jodelka, Robert Griusis, Raymond Matijošaitis, Vito VeSota, Paul Sadauskas, Emil Smicklas, Ronald Vashkevich, John Rimkus, Lawrence Dybas ir Theodore Petkus.

— Chicago Pietvakarių YW-CA pastangomis apylinkės gyventojai gaus nemokamai kai kuriuos medicinos patarnavimus. Rugšėjo 12 d. 1—5 val. Marquette Parko valdiniame name prie 67-tos ir Kedzie Ave. bus skiepijami vaikai nuo epi-

tį šėtono patikėtinų valdomoje valstibėje, kur laisva kūryba uždrausta, mintis sukaustyta ir persekiojama, kur melas paverstas tiesa ir kūryba vykdoma tos „tiesos“ kontrolėje su veikiamu baime būti sugniuždytam, o gal ir sunaikintam už laisvą pasirinkimą.

Laisvo žmogaus laisva kūryba ir teisingai suprantas darbas, kaip ir tinkamas įvertinimas dirbančiųjų laisvoje Jungtinės Amerikos Valstybės, padarė šią šalį kultūringiausią ir galingiausią pasaulyje.

Kaip rimtai šioje šalyje buvo vertinamas darbas, prodo jau praeitame šimtmetyje 1894 metais Knight of Labor organizacijos pastangomis įvesta darbo dienos šventė rugšėjo pradžioje. Pagarba jiems O. Alginienė

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
DEPENDABLE WOMAN
W A N T E D
Live in & help care for semi-invalid woman, 5 day week; own room. Salary open. Good home for right person.
CALL
OR 3-8574 or 486-4823.

SEWING
CHENILLE AND EMBROIDERY
MACHINE OPERATORS
Experience Necessary.
LOCKHART'S
SPORT SHOP
352-1538
LAGRANGE

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
WAITERS —
young attractive with good experience for full time and part time.
Top salary.
CAFE CHABLIS
KRAKUS MARYNA'S RESTAURANT
6500 W. NORTH AVE.
Tel. ME 7-6500

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai
THRIFT HOUSE
511 MAIN ST., EVANSTON, ILL.
Fall reopening Tuesday, September 5. Large selection of
FALL & WINTER CLOTHING
plus lots of
CRYSTAL, SILVER, BOOKS & TOYS.
Open 10:00 to 4:30 Tuesday through Friday.
Saturday 10:00 to 1:00 P. M.
Operated by
EVANSTON JUNIOR LEAGUE

deminių ligų. Ta programa teisis visą mėnesį. Vėliau bus nustatytos kitos medicinos patarnavimų detalės.

— Maironio Lituanistinė mokykla Toronte mokslo metus pradeda rugšėjo 9 d. 9 val. ryto šv. Vincento mokykloje. Prie mokyklos bus vaikai darželis 4—5 m. amžiaus vaikams ir nemokančių lietuviškai klasė. Pamokos bus šeštadieniais 9-12:30 val.

— Sol. Lilija Šukytė atliko pagrindinį vaidmenį Muencheno teatro operos premjeroje „Sim Tjong“ olimpiados proga. Publikai, spauda ir meno kritikai teigiamai įvertino solistės dainavimą ir vaidybą, vadindami tai pakilimu į žvaigždes.

— Šį sekmadienį, rugšėjo 10 dieną 5:30—7 val. vak. WGN-TV 9 etotis rodys dokumentinį filmą su žinovų komentarais apie svaiginamuosius vaistus ir jų vartotojų Amerikoje ir Anglijoje. 9 val. toje pat stotyje pradės antruosius metus Lawrence Welk programa su Hava-jų melodijomis.

— Varnas Montessori Židinėlyje, 3038 W. 59th St., vyksta vaikų registracija į lietuvišką klase. Mokslos prasidės rugšėjo 7 d. Informacijos skambinti 776-6667 arba 778-6514. (Pr.)

— Lietuvių Tauragės Klubas kviečia visus atsilankyti į linksmyje, 3038 W. 59th St., vyksta vaikų registracija į lietuvišką klase. Mokslos prasidės rugšėjo 7 d. Informacijos skambinti 776-6667 arba 778-6514. (Pr.)

— Paieškosimas. Ieškoma Marija Preikšaitė - Warnow, Jono Preikšos dukte, kilusi iš Vilka-viškio aps., gyv. Vokietijoje. Jos dėdė prašo ją atsiilepti arba apie ją pranešti adresu: Juozas Preikša, 2238 W. 47 Place, Chicago, ILL. 60609. (Pr.)

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, ILL. 60632. Tel. YA 7-5998

BIZNIFIAL, KURIE GARSINAI
„NAUDENOSE“ — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS
NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISU RCSIU DRAUDIMO AGENTORA]
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

SAUGAMOS NAMUOSE
LIUKSUS MODERNUS beveik naujas 5 1/2 kambarių mūras. Sausas, įrengtas beismantas, air-cond., karpetai, alumi, langai, Patio, garažas. Marquette Parke. \$25,900
MODERNUS NAUJAS 2 butų mūras Marquette Parke. 2 auto garažas. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas. 3 gazu šildymai. Alumi, langai. Tuoj galima atsigyventi. \$36,300
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke prie mokyklos. Kaina rimtam pardavimui.
6 KAMBARIU mūro octagon bungalow. Viskas liuksus ir nauja viduje. Apie 63-čia ir Pulaski. \$27,700.
2 AUKSTU NAUJAS MURAS. Modernus įrenginiais. Tinka Dr. ofisui ir liuksus butas gyventi. Arti mūsu. \$39,900.
8 KAMBARIU 1 1/2 aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.
6 BUTU LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garažas. Gazu šildymas. Puikūs pajamos — gyventi Marquette Parke. \$69,900.
2 AUKSTU 2 BUTU NAMAS, platus lotas. Garažas. Arti mūsu. — \$22,000.
10 BUTU MURAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

VISKA APIE NAMUS
Taisome (remedijuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.
SKAMBINTI:
ALEKSANDRIS telef. 927-7186
arba ROMUI telef. 927-5680

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 764-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai. Pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 2-4775
(Currency Exchange [staigos])
Pigūs automobilų draudimai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbaciauskas, sav.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

SKAITYK "NAUJIENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIU MURINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTU MURAS. Modernios vonios. Alumin, langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,000.
4 BUTU MURAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin, langai. 3 automobilių garažas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MURINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin, langai. 2 auto garažas. Tik \$57,000.
2 GRAŽUS 2 BUTU MURINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanitės, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500.
11 BUTU 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šildytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin, langai. Pajama apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKSTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Ideali giminingoms šeimoms.
12 BUTU MORINIS 7 metų. Įvairūs dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
MURINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.
5 KAMBARIU — 3 miegamieji. 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai atvartas ir apsidintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

PARDUODAMAS 2 aukštų 15 kambarių namas ant 2 didelių sklypų su gražiu kiemu ramioje priemiestio apylinkėje. Yra įrengti 2 butai, galima įrengti dar du. Galima nupirkti du gretimų sklypus. 1 val. kelionės iki vidurmiesto.
Tel. 312 — 946-6136

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinkas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES. KAINOS IR SAŽINGUMO NAMU REMONTU DARBUISE
Stogu dengimas. Vandens nutekėjimo vamzdžiai. Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrininkas, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL. BELEAKUS. TEL. 238-8656

PIRKITE JAV. TAUPYMO BONUS